

Про затвердження Правил державної реєстрації актів громадянського стану в Україні

(назва із змінами, внесеними згідно з наказом
Міністерства юстиції України від 24.12.2010 р. N 3307/5)

**Наказ Міністерства юстиції України
від 18 жовтня 2000 року N 52/5**

**Зареєстровано в Міністерстві юстиції України
18 жовтня 2000 р. за N 719/4940**

Із змінами і доповненнями, внесеними
наказами Міністерства юстиції України
від 18 листопада 2003 року N 140/5,
від 22 листопада 2007 року N 1154/5,
від 24 липня 2008 року N 1269/5,
від 1 вересня 2008 року N 1464/5,
від 26 грудня 2008 року N 2286/5,
від 24 грудня 2010 року N 3307/5,
від 17 березня 2011 року N 814/5,
від 20 січня 2012 року N 112/5,
від 10 травня 2012 року N 709/5,
від 24 січня 2013 року N 170/5,
від 28 березня 2013 року N 588/5,
від 6 червня 2013 року N 1113/5,
від 2 серпня 2013 року N 1607/5,
від 27 грудня 2013 року N 2784/5,
від 12 червня 2014 року N 919/5,
від 13 червня 2014 року N 921/5,
від 10 вересня 2014 року N 1517/5,
від 9 грудня 2014 року N 2079/5,
від 24 лютого 2015 року N 247/5,
від 9 липня 2015 року N 1189/5,
від 25 листопада 2015 року N 2375/5,
від 2 грудня 2016 року N 3447/5,
від 26 грудня 2016 року N 3773/5

(Зміни до цього наказу, передбачені наказом Міністерства юстиції України від 3 вересня 2002 року N 80/5, не внесені у зв'язку з набранням чинності наказу Міністерства юстиції України від 18 листопада 2003 року N 140/5)

(Зміни, передбачені пунктом 2.1 та абзацом третім пункту 2.2 наказу Міністерства юстиції України від 24 липня 2008 року N 1269/5, внесені не будуть у зв'язку з виключенням пункту 2.1 та абзацу третього пункту 2.2 наказу

Міністерства юстиції України від 24 липня 2008 року N 1269/5 згідно з наказом Міністерства юстиції України від 1 вересня 2008 року N 1464/5)

У зв'язку з прийняттям Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з питань реєстрації актів громадянського стану" **НАКАЗУЮ:**

1. Затвердити Правила державної реєстрації актів громадянського стану в Україні, що додаються.

(пункт 1 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства юстиції України від 24.12.2010 р. N 3307/5)

2. Визнати такою, що втратила чинність, Інструкцію про порядок реєстрації актів громадянського стану в Україні, затверджену наказом Міністерства юстиції УРСР від 29.12.84 р. N 22/5, зі змінами і доповненнями, затвердженими наказом Міністерства юстиції від 19.04.94 р. N 15/5.

3. Зазначені Правила реєстрації актів громадянського стану ввести в дію з 1 січня 2001 року.

4. Директору Департаменту у справах цивільного стану громадян Кунді В. В. надіслати Правила Головному управлінню юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, обласним, Київському та Севастопольському міським управлінням юстиції для застосування в роботі підвідомчих органів реєстрації актів громадянського стану відповідного регіону.

5. Контроль за виконанням цього наказу покласти на Першого заступника Міністра юстиції України Сличинського Б. С. та директора Департаменту у справах цивільного стану громадян Кунду В. В.

Міністр

С. Р. Станік

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства юстиції України

18.10.2000 N 52/5

(у редакції наказу Міністерства юстиції України

від 24.12.2010 N 3307/5)

Зареєстровано

в Міністерстві юстиції України

18 жовтня 2000 р. за N 719/4940

Правила державної реєстрації актів цивільного стану в Україні

<http://yurist-online.org/>

(У тексті Правил слова "Головне управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головні управління юстиції в областях, містах Києві та Севастополі" у всіх відмінках і числах замінено словами "Головне територіальне управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головні територіальні управління юстиції в областях, містах Києві та Севастополі" у відповідних відмінках і числах згідно з наказом Міністерства юстиції України від 9 липня 2015 року N 1189/5)

(У тексті Правил посилання на додатки 1 - 28 замінено посиланнями відповідно на додатки 2 - 30 згідно з наказом Міністерства юстиції України від 2 грудня 2016 року N 3447/5)

(У тексті Правил слова "відділ державної реєстрації актів цивільного стану Головного територіального управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головних територіальних управлінь юстиції в областях, містах Києві та Севастополі" у всіх відмінках замінено словами "відділ державної реєстрації актів цивільного стану управління державної реєстрації головних територіальних управлінь юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, в областях, містах Києві та Севастополі" у відповідних відмінках; у тексті Правил та додатках до них слова "орган внутрішніх справ" у всіх відмінках замінено словами "територіальний орган Національної поліції України" у відповідних відмінках згідно з наказом Міністерства юстиції України від 2 грудня 2016 року N 3447/5)

I. Загальні положення

1. Державна реєстрація актів цивільного стану проводиться з метою забезпечення реалізації прав фізичної особи та офіційного визнання і підтвердження державою фактів народження фізичної особи та її походження, шлюбу, розірвання шлюбу, зміни імені, смерті.

Органами державної реєстрації актів цивільного стану, які проводять державну реєстрацію, є районні, районні у містах, міські (міст обласного значення), міськрайонні, міжрайонні відділи державної реєстрації актів цивільного стану головних територіальних управлінь юстиції, виконавчі органи сільських, селищних, міських (крім міст обласного значення) рад.

(абзац другий пункту 1 розділу I із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства юстиції України від 02.08.2013 р. N 1607/5, від 02.12.2016 р. N 3447/5)

Державну реєстрацію актів цивільного стану громадян України, які проживають або тимчасово перебувають за кордоном, проводять дипломатичні представництва та консульські установи України.

2. Державній реєстрації підлягають народження фізичної особи та її походження, шлюб, розірвання шлюбу у випадках, встановлених законом, зміна імені, смерть відповідно до Сімейного кодексу України та Цивільного кодексу України, Закону України "Про державну реєстрацію актів цивільного стану" та інших актів законодавства.

Відомості про народження фізичної особи та її походження, усиновлення, позбавлення та поновлення батьківських прав, шлюб, розірвання шлюбу, зміну імені, смерть підлягають обов'язковому внесенню до Державного реєстру актів цивільного стану громадян відповідно до Порядку ведення Державного реєстру актів цивільного стану громадян, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 22.08.2007 N 1064.

3. Відділи державної реєстрації актів цивільного стану районних, районних у містах, міських (міст обласного значення), міськрайонних, міжрайонних управлінь юстиції проводять державну реєстрацію народження фізичної особи та її походження, шлюб, розірвання шлюбу, зміни імені, смерті, вносять зміни до актових записів цивільного стану, поновлюють та анулюють їх; формують Державний реєстр актів цивільного стану громадян, ведуть його, зберігають архівний фонд; здійснюють відповідно до законодавства інші повноваження.

(пункт 3 розділу I із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства юстиції України від 02.08.2013 р. N 1607/5)

Абзац другий пункту 3 розділу I виключено

(пункт 3 розділу I доповнено абзацом другим згідно з наказом Міністерства юстиції України від 12.06.2014 р. N 919/5, абзац другий пункту 3 розділу I виключено згідно з наказом Міністерства юстиції України від 02.12.2016 р. N 3447/5, у зв'язку з цим абзац третій вважати абзацом другим)

За заявами громадян України, які проживають на тимчасово окупованій території України або переселилися з неї, державну реєстрацію актів цивільного стану, внесення змін до актових записів цивільного стану, їх поновлення та анулювання здійснюють відділи державної реєстрації актів цивільного стану за місцем звернення заявника.

(пункт 3 розділу I доповнено абзацом другим згідно з наказом Міністерства юстиції України від 12.06.2014 р. N 919/5, абзац другий пункту 3 розділу I із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства юстиції України від 10.09.2014 р. N 1517/5, від 02.12.2016 р. N 3447/5)

4. Виконавчі органи сільських, селищних, міських (крім міст обласного значення) рад проводять державну реєстрацію народження фізичної особи та її походження, шлюб, смерті.

5. Дипломатичні представництва і консульські установи України проводять державну реєстрацію народження фізичної особи та її походження, шлюб, розірвання шлюбу, зміни імені, смерті щодо громадян України, приймають і розглядають заяви про внесення змін до актових записів цивільного стану, їх поновлення та анулювання.

Державна реєстрація зміни імені та розірвання шлюбу проводиться дипломатичними представництвами і консульськими установами України лише щодо громадян України, які постійно проживають за кордоном.

6. Про факт державної реєстрації акту цивільного стану органами державної реєстрації актів цивільного стану видаються відповідні свідоцтва про народження, шлюб, розірвання шлюбу, зміну імені, смерть на бланках, виготовлених за зразками та їх описами, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 10.11.2010 N 1025 "Про затвердження зразків актових записів цивільного стану, описів та зразків бланків свідоцтв про державну реєстрацію актів цивільного стану".

(абзац перший пункту 6 розділу I із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства юстиції України від 24.01.2013 р. N 170/5)

Порядок ведення обліку, звітності та зберігання бланків свідоцтв про державну реєстрацію актів цивільного стану встановлюється Порядком ведення обліку і звітності про використання бланків свідоцтв про державну реєстрацію актів цивільного стану, а також їх зберігання, затвердженим наказом Міністерства юстиції України від 29 жовтня 2012 року N 1578/5, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 02 листопада 2012 року за N 1845/22157 (далі - Порядок обліку, звітності та зберігання бланків свідоцтв).

(абзац другий пункту 6 розділу I у редакції наказу Міністерства юстиції України від 24.01.2013 р. N 170/5)

7. Працівники органів державної реєстрації актів цивільного стану у своїй діяльності керуються законами України, постановами Верховної Ради України, указами Президента України, постановами Кабінету Міністрів України, нормативно-правовими актами Міністерства юстиції України, а на території Автономної Республіки Крим, крім того, - законодавством Автономної Республіки Крим.

При державній реєстрації актів цивільного стану працівники органів державної реєстрації актів цивільного стану в установленому порядку та в межах компетенції вирішують питання, що впливають з норм міжнародного права, а також міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Якщо в міжнародному договорі України, укладеному в установленому порядку, містяться інші правила, ніж ті, що встановлені відповідним актом сімейного законодавства, застосовуються правила відповідного міжнародного договору України.

8. Державна реєстрація актів цивільного стану за заявами іноземців, осіб без громадянства проводиться за законодавством України.

Органи державної реєстрації актів цивільного стану повідомляють компетентні органи іноземних держав, з якими Україною укладено договори про правову допомогу і правові відносини у цивільних і сімейних справах, про державну реєстрацію актів цивільного стану громадян таких держав, якщо правилами договорів передбачено надання зазначених відомостей.

9. Працівники органів державної реєстрації актів цивільного стану зобов'язані додержуватись таємниці державної реєстрації актів цивільного стану. Відомості про національність, освіту, сімейний стан, а також адресу, дату і місце народження фізичної особи, які стали відомі працівнику органу державної реєстрації актів цивільного стану у зв'язку з державною реєстрацією акту цивільного стану, є конфіденційними і розголошенню не підлягають.

(абзац перший пункту 9 розділу I із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства юстиції України від 20.01.2012 р. N 112/5)

Фізична особа має право на ознайомлення з інформацією, що міститься в актовому записі цивільного стану, яка стосується її особисто, крім випадків, передбачених законом.

(пункт 9 розділу I доповнено новим абзацом другим згідно з наказом Міністерства юстиції України від 20.01.2012 р. N 112/5)

Конфіденційна інформація про фізичну особу, яка міститься в актовому записі цивільного стану (дані про національність, освіту, сімейний стан, а також адресу, дату і місце народження фізичної особи), може бути повідомлена працівниками органу державної реєстрації актів цивільного стану запитувачу інформації за бажанням фізичної особи та лише за її згодою на підставі заяви, справжність підпису на якій засвідчена в установленому порядку.

(пункт 9 розділу I доповнено новим абзацом третім згідно з наказом Міністерства юстиції України від 20.01.2012 р. N 112/5)

За рішенням суду фізична особа має право на ознайомлення з конфіденційною інформацією в актових записах цивільного стану про інших осіб, якщо це необхідно для реалізації та захисту прав та законних інтересів.

(пункт 9 розділу I доповнено новим абзацом четвертим згідно з наказом Міністерства юстиції України від 20.01.2012 р. N 112/5)

Працівники органів державної реєстрації актів цивільного стану ознайомлюють запитувача інформації з відомостями актових записів цивільного стану, доступ до яких не обмежений.

(пункт 9 розділу I доповнено новим абзацом п'ятим згідно з наказом Міністерства юстиції України від 20.01.2012 р. N 112/5)

На вимогу фізичної особи працівниками органів державної реєстрації актів цивільного стану надається письмова інформація про відомості актових записів цивільного стану, з якими вона має право на ознайомлення відповідно до законодавства.

(пункт 9 розділу I доповнено новим абзацом шостим згідно з наказом Міністерства юстиції України від 20.01.2012 р. N 112/5,
у зв'язку з цим абзаци другий - сьомий
вважати відповідно абзацами сьомим - дванадцятим)

Органи державної реєстрації актів цивільного стану повідомляють органам праці та соціального захисту населення, територіальним органам Пенсійного фонду України, територіальним органам Державної фіскальної служби України відомості про померлих в установленому законодавством порядку.

(абзац сьомий пункту 9 розділу I із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства юстиції України від 02.12.2016 р. N 3447/5)

Відділи державної реєстрації актів цивільного стану надають органам ведення Державного реєстру виборців відомості в порядку, передбаченому Законом України "Про Державний реєстр виборців".

Органи державної реєстрації актів цивільного стану повідомляють районні, районні у містах, міські, міськрайонні військові комісаріати про зміну призовниками і військовозобов'язаними прізвища, власного імені, по батькові при державній реєстрації зміни імені, шлюбу, розірванні шлюбу та при визнанні батьківства відносно даних осіб, а також про їх смерть.

Повторна видача свідоцтв про державну реєстрацію актів цивільного стану, а також видача витягів з Державного реєстру актів цивільного стану громадян здійснюються відділами державної реєстрації актів цивільного стану при підтвердженні права особи на отримання даних документів та, в окремих випадках, родинних відносин між заявником та особою, щодо якої складено актовий запис цивільного стану.

Відділ державної реєстрації актів цивільного стану повідомляє відомості про державну реєстрацію акту цивільного стану на підставі ухвали (письмового запиту) суду (судді) у зв'язку зі справами, що перебувають у його провадженні, а також письмового запиту органу досудового розслідування, інших державних органів, органів місцевого самоврядування (посадових осіб), якщо запит зроблено у зв'язку зі здійсненням ними повноважень, визначених актами законодавства.

(абзац одинадцятий пункту 9 розділу I із змінами, внесеними
згідно з наказом Міністерства юстиції України від 28.03.2013 р. N 588/5,
у редакції наказу Міністерства
юстиції України від 02.08.2013 р. N 1607/5,
із змінами, внесеними згідно з наказом
Міністерства юстиції України від 26.12.2016 р. N 3773/5)

Відділи державної реєстрації актів цивільного стану розглядають та надають відомості про державну реєстрацію акту цивільного стану з дотриманням строків та порядку, визначених законодавством.

10. Діловодство в органах державної реєстрації актів цивільного стану ведеться державною мовою.

II. Загальні норми державної реєстрації актів цивільного стану

1. Державна реєстрація акту цивільного стану проводиться відділом державної реєстрації актів цивільного стану шляхом складання актового запису цивільного стану в електронному вигляді у Державному реєстрі актів цивільного стану громадян та на паперових носіях.

Виконавчі органи сільських, селищних, міських (крім міст обласного значення) рад складають актові записи цивільного стану в електронному вигляді у порядку, що затверджується Міністерством юстиції України, та друкують їх на паперових носіях, які не пізніше 3 числа наступного за звітним місяця передають до відповідного відділу державної реєстрації актів цивільного стану районного, районного у місті, міського (міст обласного значення), міськрайонного, міжрайонного управління юстиції.

Актовий запис цивільного стану складається у присутності заявника та друкується на паперових носіях у двох примірниках, кожний з яких нумерується одним і тим самим номером. Нумерація актових записів цивільного стану кожного виду державної реєстрації починається з першого номера і ведеться послідовно протягом року з 01 січня до 31 грудня включно.

Орган державної реєстрації актів цивільного стану ознайомлює заявника з даними, унесеними до актового запису цивільного стану, що засвідчується його підписом у відповідній графі паперового носія актового запису.

Після цього актовий запис засвідчується підписами керівника органу державної реєстрації актів цивільного стану та посадової особи, яка провела державну реєстрацію акту цивільного стану, і скріплюється печаткою.

На підставі складеного актового запису цивільного стану у повній відповідності до нього видається свідоцтво про державну реєстрацію акту цивільного стану.

2. При складанні актових записів цивільного стану не допускаються скорочення слів, виправлення та підчистки.

В актових записах цивільного стану у графах: "Дата народження", "Дата смерті" число і рік вказуються арабськими цифрами, місяць - словом; "Місце народження" та "Місце смерті" зазначаються повна офіційна назва держави та інші дані згідно з існуючим адміністративно-територіальним устроєм.

У випадках, коли окремі графи актового запису цивільного стану не заповнюються у зв'язку з тим, що відомості, які вносяться до них, документально не підтверджені, а також якщо необхідно відзначити особливості проведення державної реєстрації акту цивільного стану, у графі "Для відміток" робиться відповідна відмітка.

(розділ II доповнено новим пунктом 2 згідно з наказом Міністерства юстиції України від 02.08.2013 р. N 1607/5, у зв'язку з цим пункти 2 - 12 вважати відповідно пунктами 3 - 13)

3. Для державної реєстрації актів цивільного стану подаються документи, які підтверджують факти, що підлягають державній реєстрації, а також паспорт громадянина України, паспортний документ іноземця або документ, що посвідчує особу без громадянства заявника, та посвідка на постійне чи тимчасове проживання або інший документ, що підтверджує законність перебування іноземця чи особи без громадянства на території України.

(абзац перший пункту 3 розділу II у редакції наказу Міністерства юстиції України від 02.12.2016 р. N 3447/5)

Особи, які не досягли шістнадцяти років, пред'являють свідоцтво про народження та довідку з місця проживання.

Особи, які досягли шістнадцятирічного віку, але не отримали паспорт громадянина України, пред'являють свідоцтво про народження та довідку з місця проживання за умови, якщо від дня досягнення зазначеного віку минуло менше ніж один місяць.

4. У державній реєстрації актів цивільного стану може бути відмовлено, якщо державна реєстрація суперечить вимогам законодавства України; державна реєстрація повинна проводитись в іншому органі державної реєстрації актів цивільного стану; з проханням про державну реєстрацію звернулась недієздатна особа або особа, яка не має необхідних для цього повноважень.

Орган державної реєстрації актів цивільного стану на прохання особи, якій відмовлено в державній реєстрації актів цивільного стану у зв'язку з наявністю однієї з підстав, зазначених в абзаці першому цього пункту, повинен викласти причину такої відмови в письмовій формі.

5. Якщо до актового запису цивільного стану вносяться зміни або здійснюються інші відмітки (про розірвання шлюбу, усиновлення, зміну імені у випадках, встановлених законом, позбавлення чи поновлення батьківських прав тощо), то на лицьовому боці актового запису зазначаються підстави їх внесення: актовий запис, рішення суду, розпорядження голови районної, міської державної адміністрації або рішення виконавчого комітету міської, районної в місті ради про присвоєння або зміну прізвища або власного імені малолітньої дитини, висновок відділу державної реєстрації актів цивільного стану або інший документ, який є підставою для внесення змін. Записи щодо внесених

до актового запису цивільного стану змін засвідчуються підписом посадової особи та печаткою відділу державної реєстрації актів цивільного стану.

Зміни до актового запису цивільного стану вносяться одночасно з внесенням таких самих змін до Державного реєстру актів цивільного стану громадян.

6. Документи, складені іноземною мовою, подаються для державної реєстрації актів цивільного стану разом з їх перекладами на українську мову, засвідченими в установленому порядку.

7. Документи, видані компетентними органами іноземних держав на посвідчення актів цивільного стану, здійснених поза межами України за законами відповідних держав щодо громадян України, іноземців і осіб без громадянства, визнаються дійсними в Україні за наявності легалізації, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

8. При обчисленні строків, визначених Цивільним кодексом України, необхідно керуватись такими правилами:

строк, визначений роками, спливає у відповідні місяць та число останнього року строку;

строк, визначений місяцями, спливає у відповідне число останнього місяця строку. Якщо закінчення строку, визначеного місяцем, припадає на такий місяць, у якому немає відповідного числа, строк спливає в останній день цього місяця.

Якщо останній день строку припадає на вихідний, святковий або інший неробочий день, що визначений відповідно до закону у місці вчинення певної дії, днем закінчення строку є перший за ним робочий день.

Перебіг строку починається з наступного дня після відповідної календарної дати або настання події, з якою пов'язано його початок.

9. Працівники органів державної реєстрації актів цивільного стану не мають права проводити державну реєстрацію актів цивільного стану, а також уносити зміни в актові записи цивільного стану, поновлювати, анулювати актові записи цивільного стану щодо себе, другого з подружжя, своїх та його родичів (батьків, дітей, онуків, діда, баби, братів, сестер). У цих випадках державна реєстрація проводиться іншим працівником відділу або в іншому відділі державної реєстрації актів цивільного стану за погодженням з відповідним відділом державної реєстрації актів цивільного стану управління державної реєстрації головних територіальних управлінь юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, в областях, містах Києві та Севастополі. Про таку державну реєстрацію у складеному актовому записі цивільного стану робиться відповідна відмітка.

10. За порушення вимог законодавства у сфері державної реєстрації актів цивільного стану органи державної реєстрації актів цивільного стану несуть цивільно-правову, а її працівники - матеріальну, дисциплінарну, адміністративну або кримінальну відповідальність у встановленому законом порядку.

Дії або бездіяльність працівника органу державної реєстрації актів цивільного стану можуть бути оскаржені до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державної реєстрації актів цивільного стану, Міністерства закордонних справ України та/або до суду.

(абзац другий пункту 10 розділу II із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства юстиції України від 28.03.2013 р. N 588/5)

<http://yurist-online.org/>

11. За державну реєстрацію актів цивільного стану та за повторну видачу свідоцтв про державну реєстрацію актів цивільного стану і свідоцтв, що видаються у зв'язку із зміною і поновленням актових записів цивільного стану, справляється державне мито у розмірах і порядку, визначених законом.

За видачу витягів з Державного реєстру актів цивільного стану громадян справляється плата в розмірі та порядку, встановлених постановою Кабінету Міністрів України від 22.08.2007 N 1064 "Про затвердження Порядку ведення Державного реєстру актів цивільного стану громадян" (зі змінами).

12. Відділи державної реєстрації актів цивільного стану можуть надавати платні послуги, перелік яких затверджується Кабінетом Міністрів України.

Порядок надання платних послуг затверджується Міністерством юстиції України.

13. На всі види актових записів цивільного стану відділи державної реєстрації актів цивільного стану ведуть алфавітні книги.

III. Державна реєстрація окремих актів цивільного стану

1. Державна реєстрація народження фізичної особи та її походження

1. Державна реєстрація народження дитини проводиться з одночасним визначенням її походження та присвоєнням їй прізвища, власного імені та по батькові.

Походження дитини визначається відповідно до Сімейного кодексу України.

2. Підставами для проведення державної реєстрації народження дитини є:

а) медичне свідоцтво про народження (форма N 103/о), форма якого затверджена наказом Міністерства охорони здоров'я України від 08.08.2006 N 545, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 25.10.2006 за N 1150/13024 (далі - медичне свідоцтво про народження), що видається закладами охорони здоров'я незалежно від підпорядкування та форми власності, де приймаються пологи. У разі народження дитини поза закладом охорони здоров'я державна реєстрація народження проводиться на підставі медичного свідоцтва про народження або медичної довідки про перебування дитини під наглядом лікувального закладу (форма N 103-1/о), форма якої затверджена наказом Міністерства охорони здоров'я України від 08 серпня 2006 року N 545, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 25 жовтня 2006 року за N 1150/13024 (із змінами) (далі - медична довідка про перебування дитини під наглядом лікувального закладу), та висновку про підтвердження факту народження дитини поза закладом охорони здоров'я за формою, встановленою у додатку 3 до Порядку підтвердження факту народження дитини поза закладом охорони здоров'я, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 09 січня 2013 року N 9;

(підпункт "а" пункту 2 глави 1 розділу III із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства юстиції України від 17.03.2011 р. N 814/5, від 06.06.2013 р. N 1113/5)

б) медичне свідоцтво про народження, медична довідка про перебування дитини під наглядом лікувального закладу. Ці документи подаються для державної реєстрації народження дитини, яка досягла одного року і більше.

Медична довідка про перебування дитини під наглядом лікувального закладу заповнюється лікарем, під наглядом якого перебуває новонароджений, і засвідчується підписом керівника закладу охорони здоров'я та круглою печаткою закладу;

(підпункт "б" пункту 2 глави 1 розділу III із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства юстиції України від 17.03.2011 р. N 814/5)

в) акт, складений відповідними посадовими особами (капітаном судна, командиром, начальником потяга тощо) за участю двох свідків і лікаря або фельдшера (якщо лікар або фельдшер були на транспортному засобі), у випадку народження дитини на морському, річковому, повітряному судні, у потязі або в іншому транспортному засобі. У разі відсутності лікаря або фельдшера державна реєстрація народження проводиться на підставі вказаного акта та медичної довідки про перебування дитини під наглядом лікувального закладу;

г) лікарське свідоцтво про перинатальну смерть (форма N 106-2/о), форма якого затверджена наказом Міністерства охорони здоров'я України від 08.08.2006 N 545, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 25.10.2006 за N 1150/13024 (далі - лікарське свідоцтво про перинатальну смерть), у разі мертвонародження.

Якщо реєстрація народження дитини, народженої в іншій державі, не була проведена компетентним органом такої держави або дипломатичним представництвом чи консульською установою України, підставою для проведення державної реєстрації в Україні є медичний документ іншої держави, що підтверджує факт народження дитини, належним чином легалізований, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Ці документи подаються до органу державної реєстрації актів цивільного стану, де реєструється народження. При відсутності підстав для державної реєстрації народження, визначених у цьому пункті, державна реєстрація народження проводиться на підставі рішення суду про встановлення факту народження даною жінкою. Для розгляду відповідної справи у суді орган державної реєстрації актів цивільного стану на прохання заявника складає письмову відмову у проведенні державної реєстрації народження (додаток 1), у якій викладає причини неможливості проведення такої реєстрації.

(абзац восьмий пункту 2 глави 1 розділу III із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства юстиції України від 02.12.2016 р. N 3447/5)

У разі подання до органу державної реєстрації актів цивільного стану дубліката медичного свідоцтва про народження державна реєстрація народження здійснюється після перевірки за даними, вказаними в цьому документі, факту проведення державної реєстрації народження за місцем народження дитини, за місцем проживання батьків дитини на момент її народження. Відсутність актового запису про народження підтверджується повним витягом з Державного реєстру актів цивільного стану громадян про відсутність актового запису цивільного стану за формою, наведеною у додатку 24 до Інструкції з ведення Державного реєстру актів цивільного стану громадян, затвердженої наказом Міністерства юстиції України від 24 липня 2008 року N 1269/5, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 25 липня 2008 року за N 691/15382 (із змінами). Якщо в результаті перевірки виявлено актовий запис про народження, який зберігається на тимчасово окупованій території України, відділ державної реєстрації актів цивільного стану поновлює його в установленому законодавством порядку.

(пункт 2 глави 1 розділу III доповнено абзацом згідно з наказом Міністерства юстиції України від 10.05.2012 р. N 709/5, абзац четвертий підпункту "г" пункту 2 глави 1 розділу III

3. Державна реєстрація народження дитини проводиться за місцем народження дитини або за місцем проживання її батьків чи одного з них.

Якщо батьки дитини не перебувають у шлюбі, то народження дитини може бути зареєстроване за місцем проживання особи, яка визнає себе батьком дитини, якщо із заявою про державну реєстрацію народження ця особа одночасно подає заяву про визнання батьківства.

4. Якщо державна реєстрація народження дитини проводиться за місцем проживання батьків чи одного з них, то за їх бажанням місцем народження дитини в актовому записі про народження може бути визначене фактичне місце її народження, підтверджене одним із документів, передбачених у пункті 2 цієї глави, або місце проживання батьків чи одного з них.

Якщо місцем народження дитини зазначається фактичне місце її народження, а не місце проживання її батьків, про це робиться відповідна відмітка у графі "Для відміток" актового запису про народження, яка під час державної реєстрації скріплюється підписами батьків чи одного з них.

Під час державної реєстрації народження дитини за місцем її народження в актовому записі вказується фактичне місце народження.

Зазначений порядок повинен бути роз'яснений особам, які звернулися з питання державної реєстрації народження дитини.

Якщо державна реєстрація народження дитини проводиться на підставі рішення суду про встановлення факту народження, дані про дату і місце народження дитини зазначають відповідно до рішення суду.

(пункт 4 глави 1 розділу III доповнено новим абзацом п'ятим
згідно з наказом Міністерства юстиції України від 02.12.2016 р. N 3447/5,
у зв'язку з цим абзац п'ятий вважати абзацом шостим)

Орган державної реєстрації актів цивільного стану не вправі відмовити в державній реєстрації народження, мотивуючи відмову доцільністю провести її в іншому органі державної реєстрації актів цивільного стану.

5. Державна реєстрація народження дітей, які народилися в експедиції або в іншій віддаленій місцевості, де немає органів державної реєстрації актів цивільного стану, проводиться за місцем проживання батьків чи одного з них не пізніше одного місяця з дня їх повернення. У цих випадках за бажанням батьків місцем народження дитини в актовому записі про народження зазначається місце проживання батьків або фактичне місце народження, якщо воно підтверджене одним із документів, визначених у пункті 2 цієї глави, про що робиться відповідна відмітка в графі "Для відміток" актового запису про народження.

6. Якщо дитина народилася під час перебування матері на морському, річковому, повітряному судні, у потязі або в іншому транспортному засобі, то державна реєстрація народження проводиться за місцем проживання батьків чи одного з них. Місцем народження зазначається місце проживання батьків.

7. У разі народження дитини жінкою, яка тримається в установі виконання покарань чи слідчому ізоляторі, державна реєстрація народження проводиться в органі державної реєстрації актів цивільного стану за місцезнаходженням цієї установи за заявою матері на підставі одного із

документів, визначених у пункті 2 цієї глави, уповноваженим представником адміністрації відповідної установи чи слідчого ізолятора, який після державної реєстрації отримує документ про народження, що надалі зберігається в особовій справі жінки, про що робиться відповідна відмітка в графі "Для відміток" актового запису про народження. У цьому разі паспорт або паспортний документ матері подається тільки в тому разі, якщо він зберігається в її особовій справі.

8. Державна реєстрація народження проводиться за усною чи письмовою заявою батьків дитини чи одного з них, а в разі смерті батьків або в разі якщо вони з інших причин не можуть зареєструвати народження - за заявою родичів, інших осіб, уповноваженого представника закладу охорони здоров'я, в якому народилась дитина або в якому на цей час вона перебуває.

Державна реєстрація народження на підставі рішення суду про встановлення факту народження на тимчасово окупованій території України проводиться відділом державної реєстрації актів цивільного стану за місцем ухвалення рішення суду в день надходження копії такого рішення або будь-яким відділом державної реєстрації актів цивільного стану в день її пред'явлення заявником.

(пункт 8 глави 1 розділу III доповнено новим абзацом другим згідно з наказом Міністерства юстиції України від 02.12.2016 р. N 3447/5, у зв'язку з цим абзаци другий - шостий вважати відповідно абзацами третім - сьомим)

Державна реєстрація народження дитини проводиться не пізніше одного місяця від дня народження дитини.

У разі несвоєчасної державної реєстрації народження в графі "Для відміток" актового запису про народження зазначаються поважні причини пропуску місячного строку або реквізити протоколу про адміністративне правопорушення.

Державна реєстрація мертвонароджених дітей і дітей, які померли на першому тижні життя, проводиться закладом охорони здоров'я, що надавав медичну допомогу матері під час пологів або в якому помер новонароджений, та судово-медичною установою (якщо факт смерті встановлено поза закладом охорони здоров'я).

Заклад охорони здоров'я при мертвонародженні, народженні та смерті дитини, померлої на першому тижні життя, судово-медична установа зобов'язані звернутися до органу державної реєстрації актів цивільного стану із заявою про державну реєстрацію не пізніше трьох днів.

Повідомлення в органи державної реєстрації актів цивільного стану про мертвонародження, про народження та смерть дитини, яка померла на першому тижні життя, покладається на головного лікаря (керівника) закладу охорони здоров'я, де перебувала мати під час пологів або помер новонароджений; на заклад охорони здоров'я, лікарі якого надавали медичну допомогу при пологах удома або установили смерть новонародженого вдома; на керівника бюро судово-медичної експертизи - у разі встановлення факту смерті дитини поза закладом охорони здоров'я (на вулиці, удома, коли медичного нагляду не було, та в іншому місці).

9. Державна реєстрація народження дитини, яку не забрали з пологового будинку, іншого закладу охорони здоров'я, проводиться органом державної реєстрації актів цивільного стану за письмовою заявою представника органу опіки та піклування та при наданні рішення органу опіки та піклування про державну реєстрацію народження дитини.

У разі коли батьки дитини відомі, походження дитини від батьків визначається відповідно до Сімейного кодексу України.

У рішенні органу опіки та піклування зазначаються прізвище, ім'я, по батькові, які присвоюються дитині, прізвище, ім'я, по батькові її батьків.

Прізвище, ім'я, по батькові дитини, батьки якої невідомі, та відомості про батьків зазначаються на підставі рішення органу опіки та піклування.

Представнику органу опіки та піклування видається свідоцтво про народження та витяг з Державного реєстру актів цивільного стану громадян про державну реєстрацію народження відповідно до статей 126, 133, 135 Сімейного кодексу України.

Про державну реєстрацію народження такої дитини орган державної реєстрації актів цивільного стану письмово повідомляє орган опіки і піклування, про що зазначається в графі "Для відміток" актового запису про народження.

10. Державна реєстрація народження підкинутої, знайденої дитини проводиться органом державної реєстрації актів цивільного стану за письмовою заявою представника органу опіки та піклування та при наданні рішення органу опіки та піклування про державну реєстрацію народження дитини, а також довідки закладу охорони здоров'я про вік підкинутої, знайденої дитини.

У випадку, коли батьки підкинутої, знайденої дитини невідомі, прізвище, ім'я, по батькові такої дитини та відомості про батьків зазначаються на підставі рішення органу опіки та піклування.

У графі "Місце народження" актового запису про народження зазначається місце державної реєстрації народження підкинутої, знайденої дитини. У графі "Для відміток" зазначається: "Дитина підкинута (знайдена), батьки невідомі, відомості про них унесені згідно з рішенням органу опіки та піклування (найменування районної, районної у містах Києві та Севастополі державної адміністрації, виконавчого органу міської, районної у місті ради, дата та номер рішення)".

У разі коли батьки підкинутої, знайденої дитини відомі, визначення походження дитини від матері та батька здійснюється з дотриманням норм Сімейного кодексу України.

У графі "Підстава запису відомостей про батька" вказується одна з підстав: місце та дата державної реєстрації шлюбу, номер актового запису; дата подачі спільної заяви батьків про визнання батьківства та проставляються підписи батьків; заява матері дитини та проставляється її підпис.

(абзац п'ятий пункту 10 глави 1 розділу III із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства юстиції України від 02.08.2013 р. N 1607/5)

У графі "Для відміток" зазначається: "Рішення органу опіки та піклування (найменування районної, районної у містах Києві та Севастополі державної адміністрації, виконавчого органу міської, районної у місті ради, дата та номер рішення)".

Графа "Місце народження" заповнюється у порядку, визначеному пунктом 4 цієї глави.

Якщо закладом охорони здоров'я встановлено, що вік підкинутої, знайденої дитини становить рік і більше, складений актовий запис про народження включається до книги поновлених актових записів про народження. Після порядкового номера актового запису зазначається: "Державна реєстрація з пропуском строку".

Представнику органу опіки та піклування видаються свідоцтво про народження та витяг з Державного реєстру актів цивільного стану громадян про державну реєстрацію народження відповідно до статей 126, 133, 135 Сімейного кодексу України.

11. У разі народження дитини жінкою, якій в організм було перенесено ембріон людини, зачатий подружжям у результаті застосування допоміжних репродуктивних технологій, державна реєстрація народження проводиться за заявою подружжя, яке дало згоду на таке перенесення. У цьому разі одночасно з документом, що підтверджує факт народження дитини цією жінкою, подається заява про її згоду на запис подружжя батьками дитини, справжність підпису на якій має бути нотаріально засвідченою, а також довідка про генетичну спорідненість батьків /матері чи батька/ з плодом. При цьому в графі "Для відміток" актового запису про народження робиться такий запис: "Матір'ю дитини згідно з медичним свідоцтвом про народження є громадянка (прізвище, власне ім'я, по батькові)", а також зазначаються найменування закладу (установи), що видав(ла) довідку, дата її видачі та номер, дані нотаріуса (прізвище та ініціали, нотаріальний округ чи державна нотаріальна контора), дата та за яким реєстровим номером засвідчено справжність підпису жінки на заяві про її згоду на запис подружжя батьками дитини.

(пункт 11 глави 1 розділу III із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства юстиції України від 10.05.2012 р. N 709/5, від 02.08.2013 р. N 1607/5)

12. Одночасно із заявою про державну реєстрацію народження подаються та в актовому записі про народження зазначаються:

(абзац перший пункту 12 глави 1 розділу III із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства юстиції України від 02.08.2013 р. N 1607/5)

а) паспорти або паспортні документи, що посвідчують особи батьків (одного з них). Якщо документ, що посвідчує особу одного з батьків, з поважних причин не може бути пред'явлений, то орган державної реєстрації актів цивільного стану не вправі відмовити в державній реєстрації народження дитини. Відомості про другого з батьків у цьому разі зазначаються на підставі свідоцтва про шлюб. Дані про громадянство в актовому записі про народження та свідоцтві не заповнюються, про що робиться відповідний запис у графі "Для відміток" актового запису про народження. Надалі ці дані можуть бути доповнені відповідно до законодавства, яке регулює порядок внесення змін до актових записів цивільного стану;

б) паспорт або паспортний документ, що посвідчує особу заявника, у разі якщо державна реєстрація народження проводиться не батьками, а іншою особою;

в) документ, який є підставою для внесення відомостей про батька дитини (свідоцтво про шлюб, спільна заява матері та батька дитини, заява матері). За відсутності свідоцтва про шлюб підтвердженням зареєстрованого шлюбу може бути відмітка про його державну реєстрацію в паспортах або паспортних документах матері та батька дитини.

У разі встановлення факту народження особи на тимчасово окупованій території України підставою для внесення відомостей про батька дитини є відповідне рішення суду, яким встановлені такі дані.

(підпункт "в" пункту 12 глави 1 розділу III доповнено новим абзацом другим згідно з наказом Міністерства юстиції України від 02.12.2016 р. N 3447/5, у зв'язку з цим абзац другий вважати абзацом третім)

У графі "Підстава запису відомостей про батька" вказується одна з підстав: місце та дата державної реєстрації шлюбу, номер актового запису про шлюб; дата подачі спільної заяви батьків про визнання батьківства та проставляються підписи батьків; заява матері дитини та проставляється її підпис.

(підпункт "в" пункту 12 глави 1 розділу III доповнено абзацом третім згідно з наказом Міністерства юстиції України від 02.08.2013 р. N 1607/5)

У разі відсутності в рішенні суду про встановлення факту народження на тимчасово окупованій території України даних про підстави запису відомостей про батька відповідна графа актового запису не заповнюється. У графі "Для відміток" зазначаються, що відомості про батька внесені згідно з рішенням суду, дата та номер рішення.

(підпункт "в" пункту 12 глави 1 розділу III доповнено абзацом четвертим згідно з наказом Міністерства юстиції України від 02.12.2016 р. N 3447/5)

13. Якщо в медичному свідоцтві про народження указане дошлюбне прізвище матері, а паспорт або паспортний документ на момент державної реєстрації народження одержаний нею вже на прізвище, яке було присвоєне їй при державній реєстрації шлюбу, то заявником в обов'язковому порядку повинно бути подано свідоцтво про шлюб, яке підтверджує, що дана медична довідка видана жінці, паспорт або паспортний документ якої пред'явлений до органу державної реєстрації актів цивільного стану.

Якщо жінці під час державної реєстрації шлюбу було присвоєно прізвище чоловіка, однак паспорт або паспортний документ на нове прізвище вона не обміняла, а в медичному свідоцтві про народження також зазначене дошлюбне прізвище матері, заявник в обов'язковому порядку повинен подати свідоцтво про шлюб.

За наявності в даному відділі державної реєстрації актів цивільного стану актового запису про шлюб батьків подавати свідоцтво про шлюб не обов'язково. У цьому разі прізвище матері в актовому записі про народження наводиться за даними актового запису або свідоцтва про шлюб, а в графі "Для відміток" актового запису про народження робиться запис: "У поданому медичному свідоцтві про народження зазначене дошлюбне прізвище матері" або: "У пред'явленому медичному свідоцтві про народження та в паспорті (паспортному документі) матері вказано її дошлюбне прізвище" та записується дошлюбне прізвище матері.

14. Якщо дитина народилась у подружжя, дружина записується матір'ю, а чоловік - батьком дитини за заявою будь-кого з них.

У разі встановлення у порядку, передбаченому чинним законодавством, режиму окремого проживання подружжя дитина, народжена дружиною після спливу десяти місяців, не вважається такою, що походить від її чоловіка. У цьому випадку при пред'явленні дружиною копії рішення суду про встановлення для подружжя режиму окремого проживання державна реєстрація народження дитини проводиться за заявою матері в порядку, передбаченому пунктом 18 цієї глави. У графі "Для відміток" актового запису про народження зазначаються назва суду, дата та номер даного рішення.

15. Якщо батьки не перебувають у шлюбі між собою, походження дитини від матері визначається на підставі одного із документів, передбачених у пункті 2 цієї глави, а походження дитини від батька визначається за заявою матері та батька дитини про визнання батьківства (додаток 2).

16. Жінка та чоловік, які не перебувають у шлюбі між собою, можуть подати до органу державної реєстрації актів цивільного стану заяву про визнання батьківства до народження дитини (додаток 3). У такому випадку до зазначеної заяви додається довідка закладу охорони здоров'я про вагітність жінки.

17. Якщо із заяв, зазначених у пунктах 15, 16 цієї глави, убачається, що чоловік, який визнав себе батьком дитини, є неповнолітнім, орган державної реєстрації актів цивільного стану в триденний

строк повідомляє батьків (чи одного з них), опікуна, піклувальника неповнолітнього про запис його батьком дитини, про що робиться відповідна відмітка в графі "Для відміток".

У разі якщо повідомити батьків, опікуна, піклувальника неповнолітнього неможливо, орган державної реєстрації актів цивільного стану в той самий строк повинен повідомити про це орган опіки та піклування, про що зазначається в графі "Для відміток" актового запису про народження.

Якщо заява про визнання батьківства не може бути подана особисто, вона може бути подана через представника або надіслана поштою за умови нотаріального засвідчення справжності підпису заявника на цій заяві. Повноваження представника мають ґрунтуватись на нотаріально посвідченій довіреності.

В актовому записі про народження у графі "Для відміток" робиться відмітка про подачу батьком (матір'ю) дитини заяви про визнання батьківства через представника або надіслання її поштою та зазначаються дані нотаріуса (прізвище та ініціали, нотаріальний округ чи державна нотаріальна контора), дата та за яким реєстровим номером засвідчено справжність підпису батька (матері) дитини на заяві та посвідчено довіреність, дані представника (прізвище, ім'я, по батькові, місце проживання).

(пункт 17 глави 1 розділу III доповнено новим абзацом четвертим згідно з наказом Міністерства юстиції України від 02.08.2013 р. N 1607/5, у зв'язку з цим абзац четвертий вважати абзацом п'ятим)

У цих випадках при складанні актового запису про народження дитини прізвище дитини вказується за прізвищем матері, а по батькові і відомості про батька - відповідно до заяви про визнання батьківства. Якщо батьки бажають присвоїти дитині прізвище батька, то воно виправляється в актовому записі про народження на підставі вищезазначених документів.

(абзац п'ятий пункту 17 глави 1 розділу III із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства юстиції України від 02.08.2013 р. N 1607/5)

18. Якщо мати дитини не перебуває у шлюбі та немає спільної заяви батьків, прізвище та громадянство батька дитини зазначається за прізвищем та громадянством матері, а власне ім'я та по батькові - за вказівкою матері у заяві про державну реєстрацію народження відповідно до частини першої статті 135 Сімейного кодексу України (додаток 4). Графи актового запису про народження "Дата народження", "Місце проживання" в розділі "Відомості про батька" у цьому випадку не заповнюються.

(абзац перший пункту 18 глави 1 розділу III із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства юстиції України від 02.08.2013 р. N 1607/5)

У тих випадках, коли мати, яка не перебуває у шлюбі з батьком дитини, померла або місце її проживання чи перебування невідоме, а батьківство не встановлено, державна реєстрація народження дитини проводиться за письмовою заявою уповноваженого представника закладу охорони здоров'я, в якому народилась дитина, родичів, уповноваженого представника адміністрації дитячого закладу, в якому перебуває дитина, інших осіб.

За заявою про державну реєстрацію народження відповідно до частини першої статті 135 Сімейного кодексу України, поданою іншою особою, відомості про батька записуються в порядку, передбаченому абзацом першим цього пункту.

Відомості про матір наводяться на підставі одного з документів, визначених у пункті 2 цієї глави, прізвище дитини і прізвище батька - за прізвищем матері, власне ім'я і по батькові дитини та батька - за вказівкою заявника.

При цьому по батькові дитини повинно відповідати власному імені батька (решта даних про батьків дитини не записується).

Одночасно в графі "Для відміток" актового запису про народження учиняється запис: "Відомості про батька внесені за вказівкою заявника", і заявник розписується в цій графі. У подальшому при незгоді матері дитини з унесеними до актового запису про народження відомостями зміни проводяться згідно із законодавством, яке регулює порядок внесення змін до актових записів цивільного стану.

Про державну реєстрацію народження дитини, мати якої померла, та у випадках, коли місце проживання чи перебування матері невідоме, орган державної реєстрації актів цивільного стану письмово повідомляє орган опіки і піклування, про що зазначається в графі "Для відміток" актового запису про народження.

Якщо після народження дитини та на момент проведення державної реєстрації народження мати дитини змінила прізвище при державній реєстрації шлюбу, то в актовому записі про народження в графі "Прізвище" розділу "Відомості про матір" записується дошлюбне прізвище матері, яке виправляється на прізвище, обране після шлюбу, та в графі "Для відміток" зазначається: "Внесені виправлення до графі 11 у зв'язку зі зміною матір'ю дитини прізвища при державній реєстрації шлюбу (дата державної реєстрації шлюбу, номер актового запису про шлюб та найменування органу державної реєстрації актів цивільного стану).

(пункт 18 глави 1 розділу III доповнено абзацом восьмим згідно з наказом Міністерства юстиції України від 02.08.2013 р. N 1607/5)

19. Якщо мати дитини, яка перебуває у зареєстрованому шлюбі, під час державної реєстрації народження заявляє, що її чоловік не є батьком цієї дитини, і у зв'язку з цим просить не вказувати його батьком в актовому записі про народження, її прохання може бути задоволене лише за наявності спільної заяви чоловіка та дружини (колишнього подружжя) про невизнання чоловіка (колишнього чоловіка) батьком дитини (додаток 5), а також заяви матері та батька дитини про визнання батьківства. У цьому разі державна реєстрація народження проводиться у порядку, передбаченому абзацом четвертим пункту 17 цієї глави.

Про подану заяву робиться такий запис у графі "Для відміток" актового запису про народження: "Мати дитини перебуває у шлюбі з ... (прізвище, власне ім'я, по батькові), який згідно із спільною заявою подружжя не є батьком цієї дитини", і обоє з подружжя розписуються в цій графі.

Якщо чоловік, який перебуває у зареєстрованому шлюбі з матір'ю дитини, не може особисто з'явитись до органу державної реєстрації актів цивільного стану для подання такої заяви, то його заява, яка підтверджує, що він не є батьком дитини, справжність підпису на якій має бути нотаріально засвідченою, може бути подана через представника або надіслана поштою. Повноваження представника мають ґрунтуватись на нотаріально посвідченій довіреності.

(абзац третій пункту 19 глави 1 розділу III із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства юстиції України від 02.08.2013 р. N 1607/5)

У такому випадку в актовому записі про народження у графі "Для відміток" робиться відмітка про подачу чоловіком заяви про невизнання його батьком дитини через представника або надіслання її поштою та зазначаються дані нотаріуса (прізвище та ініціали, нотаріальний округ чи державна

нотаріальна контора), дата та за яким реєстровим номером засвідчено справжність підпису чоловіка на заяві та посвідчено довіреність, дані представника (прізвище, ім'я, по батькові, місце проживання) або реєстраційний індекс, що був наданий під час реєстрації заяви, та дата її надходження у разі надіслання поштою.

(абзац четвертий пункту 19 глави 1 розділу III у редакції наказу Міністерства юстиції України від 02.08.2013 р. N 1607/5)

20. Якщо дитина народилася до спливу десяти місяців від дня припинення шлюбу (смерті, розірвання шлюбу) або визнання його недійсним, державна реєстрація народження дитини проводиться у такому самому порядку, як і державна реєстрація народження дитини, батьки якої перебувають між собою у шлюбі, за винятком випадків, передбачених абзацами другим, п'ятим та сьомим цього пункту.

Якщо мати дитини під час державної реєстрації народження заявляє, що її колишній чоловік не є батьком дитини, і у зв'язку з цим просить не вказувати його батьком в актовому записі про народження дитини, її прохання може бути задоволене лише за наявності спільної заяви чоловіка та дружини (колишнього подружжя) про невизнання чоловіка (колишнього чоловіка) батьком дитини, а також заяви матері та батька дитини про визнання батьківства. У цьому разі державна реєстрація народження проводиться у порядку, передбаченому абзацом четвертим пункту 17 цієї глави.

Про подану заяву колишнього подружжя робиться відповідний запис у графі "Для відміток" актового запису про народження, який скріплюється підписами колишньої дружини та чоловіка.

(пункт 20 глави 1 розділу III доповнено новим абзацом третім згідно з наказом Міністерства юстиції України від 02.08.2013 р. N 1607/5, у зв'язку з цим абзаци третій - восьмий вважати відповідно абзацами четвертим - дев'ятим)

Якщо колишній чоловік матері дитини не може особисто з'явитись до органу державної реєстрації актів цивільного стану для подання такої заяви, то його заява, справжність підпису на якій має бути нотаріально засвідченою і яка підтверджує, що він не є батьком дитини, може бути подана через представника або надіслана поштою. Повноваження представника мають ґрунтуватися на нотаріально посвідченій довіреності.

(абзац четвертий пункту 20 глави 1 розділу III із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства юстиції України від 02.08.2013 р. N 1607/5)

У цьому випадку в актовому записі про народження у графі "Для відміток" робиться відмітка про подачу колишнім чоловіком заяви про невизнання його батьком дитини через представника або надіслання її поштою та зазначаються дані нотаріуса (прізвище та ініціали, нотаріальний округ чи державна нотаріальна контора), дата та за яким реєстровим номером засвідчено справжність підпису колишнього чоловіка на заяві та посвідчено довіреність, дані представника (прізвище, ім'я, по батькові, місце проживання) або реєстраційний індекс, що був наданий під час реєстрації заяви, та дата її надходження у разі надіслання поштою.

(абзац п'ятий пункту 20 глави 1 розділу III у редакції наказу Міністерства юстиції України від 02.08.2013 р. N 1607/5)

Якщо дитина народилася до спливу десяти місяців від дня припинення шлюбу внаслідок смерті чоловіка, походження дитини від батька може бути визначене за заявою матері та батька дитини про визнання батьківства.

У графі "Для відміток" актового запису про народження зазначаються дані про пред'явлені документи, за якими визначено момент припинення шлюбу або визнання його недійсним (рішення суду про розірвання шлюбу; свідоцтво про розірвання шлюбу; свідоцтво про смерть батька дитини; рішення суду про визнання шлюбу недійсним або висновок відділу державної реєстрації актів цивільного стану про анулювання актового запису про шлюб, який є недійсним).

(абзац сьомим пункту 20 глави 1 розділу III із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства юстиції України від 10.05.2012 р. N 709/5)

Якщо дитина народилася до спливу десяти місяців від дня припинення шлюбу або визнання шлюбу недійсним, але після державної реєстрації повторного шлюбу її матері з іншою особою, батьком дитини в актовому записі про народження зазначається чоловік матері в повторному шлюбі. У цих випадках батьківство попереднього чоловіка може бути визначене на підставі спільної заяви попереднього чоловіка матері дитини та чоловіка у повторному шлюбі про визнання батьківства (додаток 6) та заяви матері та батька дитини про визнання батьківства або за рішенням суду.

При вирішенні судом спорів про визнання батьківства, материнства, оспорування батьківства чи материнства, встановлення фактів батьківства та материнства зміни до актових записів про народження вносяться відповідно до законодавства, яке регулює порядок внесення змін до актових записів цивільного стану.

21. Якщо батьки мають спільне прізвище, то це прізвище присвоюється і дітям.

При різних прізвищах за письмовою згодою батьків дитині присвоюється прізвище батька чи матері або подвійне прізвище, утворене шляхом з'єднання їхніх прізвищ, про що робиться відповідний запис у графі "Для відміток" актового запису про народження, який засвідчується підписами обох батьків.

У разі якщо мати чи батько дитини не може особисто з'явитись до органу державної реєстрації актів цивільного стану, то її (його) заява, справжність підпису на якій має бути нотаріально засвідченою, може бути подана через представника. Повноваження представника мають ґрунтуватися на нотаріально посвідченій довіреності.

У заяві про присвоєння дитині подвійного прізвища батьки зазначають, з якого прізвища - батька чи матері - повинно починатися прізвище дитини.

За відсутності згоди дитині присвоюється прізвище на підставі рішення органу опіки та піклування або суду.

22. Власне ім'я дитини визначається за згодою батьків. Власне ім'я дитини, народженої жінкою, яка не перебуває у шлюбі, у разі відсутності добровільного визнання батьківства визначається матір'ю дитини.

При державній реєстрації народження іншою особою власне ім'я дитини присвоюється за її вказівкою.

При державній реєстрації народження дитині може бути присвоєно не більше двох власних імен, якщо інше не впливає із звичаю національної меншини, до якої належать мати і (або) батько, про що в графі "Для відміток" актового запису про народження робиться відповідна відмітка, яка засвідчується підписами одного або обох батьків.

У разі відсутності при державній реєстрації народження згоди батьків щодо присвоєння власного імені спір вирішується органами опіки й піклування або судом.

23. По батьковій дитині присвоюється за власним іменем батька. Якщо батько має подвійне власне ім'я, то по батьковій дитині присвоюється за одним із них на вибір батьків, про що робиться відмітка в графі "Для відміток" актового запису про народження, яка засвідчується підписами одного або обох батьків. На прохання батьків по батьковій може також утворюватись згідно з національними традиціями або не присвоюватись взагалі. Про бажання батьків робиться відповідна відмітка в актовому записі про народження в графі "Для відміток", яка скріплюється підписами обох батьків цієї дитини.

По батьковій дитині, народженої жінкою, яка не перебуває у шлюбі, за умови, що батьківство щодо дитини не визнано, визначається за власним іменем особи, яку мати дитини назвала її батьком.

24. Якщо заява про державну реєстрацію народження дитини, яка досягла одного року і більше (додаток 7) надійшла після закінчення одного року з дня народження дитини і до досягнення нею 16 років, то державна реєстрація народження проводиться відділом державної реєстрації актів цивільного стану за місцем проживання дитини на загальних підставах (за заявою будь-кого з осіб, визначених статтею 144 Сімейного кодексу України, але після перевірки наявності державної реєстрації народження за місцем народження дитини, за місцем проживання батьків дитини на момент її народження або за даними Державного реєстру актів цивільного стану громадян). У цих випадках одночасно подаються один із документів, передбачених у пункті 2 цієї глави, медична довідка про перебування дитини під наглядом лікувального закладу, а також довідка з місця проживання дитини. За відсутності такої довідки дані про місце проживання дитини можуть бути підтверджені паспортом або паспортним документом одного з батьків чи законних представників дитини. Водночас подаються документи, що підтверджують походження дитини. Складений актовий запис про народження із зазначенням після порядкового номера: "Державна реєстрація з пропуском строку" включається до книги поновлених актових записів про народження.

У разі досягнення дитиною 16 років державна реєстрація її народження може проводитись за її особистою заявою з пред'явленням паспорта та відповідно до законодавства, яке регулює порядок поновлення актових записів цивільного стану.

Державна реєстрація народження на підставі рішення суду про встановлення факту народження проводиться за правилами поновлення актових записів, якщо з дня народження дитини, зазначеного у рішенні суду, минуло більше року.

(пункт 24 глави 1 розділу III доповнено абзацом третім згідно з наказом Міністерства юстиції України від 02.12.2016 р. N 3447/5)

25. Якщо батьки чи один із них не досягли 18-річного віку, то народження дитини реєструється на загальних підставах. Згода батьків (опікунів, піклувальників) неповнолітніх батька або матері на державну реєстрацію народження дитини при цьому не потрібна.

26. У разі державної реєстрації народження дитини на підставі рішення суду про встановлення факту народження, надісланого судом, свідоцтво про народження оформлюється та видається особі, яка була заявником у суді, або іншому законному представнику дитини під час звернення цієї особи до органу державної реєстрації актів цивільного стану.

Про особливості проведення такої державної реєстрації народження проставляється відповідна відмітка у графі "Для відміток" актового запису про народження.

(главу 1 розділу III доповнено новим пунктом 26 згідно з наказом Міністерства юстиції України від 02.12.2016 р. N 3447/5, у зв'язку з цим пункти 26 - 34 вважати відповідно пунктами 27 - 35)

27. При державній реєстрації народження дітей, народжених при багатоплідних пологах, про кожного з них складається окремий актовий запис про народження і видається окреме свідоцтво про народження.

28. Державна реєстрація мертвонародженої дитини проводиться на підставі лікарського свідоцтва про перинатальну смерть без видачі свідоцтва про народження. Для підтвердження такої реєстрації орган державної реєстрації актів цивільного стану видає витяг з Державного реєстру актів цивільного стану громадян про державну реєстрацію народження відповідно до статей 126, 133, 135 Сімейного кодексу України із зазначенням факту мертвонародження. Державна реєстрація смерті у такому разі не проводиться.

29. У тих випадках, коли смерть дитини настала на першому тижні життя (навіть якщо вона прожила хоч декілька хвилин), складаються два актові записи цивільного стану: про народження і смерть та видається свідоцтво про смерть і витяг з Державного реєстру актів цивільного стану громадян про державну реєстрацію народження відповідно до статей 126, 133, 135 Сімейного кодексу України із зазначенням, що дитина померла. У цьому разі підставою для державної реєстрації народження є медичне свідоцтво про народження, а для державної реєстрації смерті - лікарське свідоцтво про перинатальну смерть.

30. Пункт 30 глави 1 розділу III виключено

(пункт 30 глави 1 розділу III із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства юстиції України від 02.08.2013 р. N 1607/5, виключено згідно з наказом Міністерства юстиції України від 24.02.2015 р. N 247/5)

31. Якщо при державній реєстрації народження дитини відомості про батька внесені в порядку, визначеному абзацом першим пункту 18 глави 1 цього розділу, то разом із свідоцтвом про народження дитини відділом державної реєстрації актів цивільного стану видається витяг з Державного реєстру актів цивільного стану громадян про державну реєстрацію народження із зазначенням відомостей про батька відповідно до частини першої статті 135 Сімейного кодексу України.

(абзац перший пункту 31 глави 1 розділу III із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства юстиції України від 13.06.2014 р. N 921/5)

У разі внесення відомостей про батька дитини в порядку, визначеному абзацом першим пункту 18 цієї глави, виконавчим органом сільської, селищної, міської (крім міст обласного значення) ради видається довідка про державну реєстрацію народження із зазначенням відомостей про батька відповідно до частини першої статті 135 Сімейного кодексу України, у якій зазначаються: прізвище, власне ім'я, по батькові дитини; число, місяць, рік народження дитини; номер актового запису про народження; дата складання актового запису про народження; найменування органу, що здійснив державну реєстрацію акту цивільного стану; прізвища, власні імена, по батькові батька та матері дитини; підстава внесення відомостей про батька дитини.

(абзац другий пункту 31 глави 1 розділу III із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства юстиції України від 13.06.2014 р. N 921/5)

Про видачу витягу з Державного реєстру актів цивільного стану громадян та довідки, зазначених в абзацах першому та другому цього пункту, у графі "Для відміток" обох примірників актового запису про народження робиться відповідна відмітка і проставляється підпис заявника.

(абзац третій пункту 31 глави 1 розділу III із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства юстиції України від 13.06.2014 р. N 921/5)

32. Пункт 32 глави 1 розділу III виключено

(згідно з наказом Міністерства юстиції України від 02.12.2016 р. N 3447/5)

33. Пункт 33 глави 1 розділу III виключено

(згідно з наказом Міністерства юстиції України від 02.12.2016 р. N 3447/5, у зв'язку з цим пункти 34, 35 вважати відповідно пунктами 32, 33)

32. На підставі рішення суду про позбавлення батьківських прав, що набрало чинності, в день надходження копії такого рішення до відділу державної реєстрації актів цивільного стану або в день його пред'явлення особою, зазначеною в рішенні суду, у графі "Для відміток" актового запису про народження зазначається: "Батьки (батько, мати) позбавлені батьківських прав на підставі рішення (назва суду), N справи ____ від ____". Учинений запис засвідчується підписом посадової особи і печаткою відділу державної реєстрації актів цивільного стану. У таких випадках відомості про батьків з актового запису не виключаються. Одночасно відповідні відомості вносяться до Державного реєстру актів цивільного стану громадян. Тому з батьків, якого позбавлено батьківських прав, свідоцтво про народження дитини повторно не видається.

33. При поновленні в батьківських правах на підставі рішення суду, що набрало чинності, в день надходження копії такого рішення до відділу державної реєстрації актів цивільного стану або в день його пред'явлення особою, зазначеною в рішенні суду, у графі "Для відміток" актового запису про народження робиться відмітка: "Батьки (батько, мати) поновлені в батьківських правах на підставі рішення (назва суду), N справи ____ від ____". Учинений запис засвідчується підписом посадової особи і печаткою відділу державної реєстрації актів цивільного стану. Одночасно відповідні відомості вносяться до Державного реєстру актів цивільного стану громадян.

2. Державна реєстрація шлюбу

1. Для державної реєстрації шлюбу жінкою та чоловіком особисто подається заява про державну реєстрацію шлюбу (додаток 8) до органу державної реєстрації актів цивільного стану за їх вибором.

Якщо жінка і (або) чоловік не можуть через поважні причини особисто подати заяву про державну реєстрацію шлюбу до органу державної реєстрації актів цивільного стану, таку заяву, справжність підпису(ів) на якій засвідчено нотаріально, можуть подати їх представники. Повноваження представника мають ґрунтуватися на нотаріально посвідченій довіреності.

2. При поданні заяви про державну реєстрацію шлюбу жінка та чоловік пред'являють на посвідчення своєї особи паспорт або паспортний документ.

Заяви про державну реєстрацію шлюбу від громадян України, які постійно проживають за кордоном, приймаються за паспортом громадянина України для виїзду за кордон.

Абзац третій пункту 2 глави 2 розділу III виключено

(згідно з наказом Міністерства юстиції України від 24.02.2015 р. N 247/5,

у зв'язку з цим абзаци четвертий - шостий
вважати відповідно абзацами третім - п'ятим)

Заяви про державну реєстрацію шлюбу в органах державної реєстрації актів цивільного стану України громадян України, які тимчасово перебувають за кордоном, приймаються при пред'явленні паспорта громадянина України.

При пред'явленні для державної реєстрації шлюбу тимчасового посвідчення громадянина України, паспорта громадянина України для виїзду за кордон, паспортного документа іноземця, особи без громадянства в заяві про державну реєстрацію шлюбу та графі "Для відміток" актового запису про шлюб зазначається: "Особа попереджена про правові наслідки недійсності шлюбу у разі повідомлення завідомо неправдивих даних щодо свого сімейного стану". Такий запис засвідчується підписом особи, яка пред'явила один з вказаних документів.

(абзац четвертий пункту 2 глави 2 розділу III із змінами, внесеними
згідно з наказом Міністерства юстиції України від 24.02.2015 р. N 247/5)

Заяви громадян України, які оформили виїзд на постійне місце проживання до іншої країни, але ще не виїхали за кордон, приймаються відділами державної реєстрації актів цивільного стану на підставі паспорта громадянина України для виїзду за кордон.

(абзац п'ятий пункту 2 глави 2 розділу III із змінами, внесеними
згідно з наказом Міністерства юстиції України від 24.02.2015 р. N 247/5)

3. Особи, які відбувають у закордонне плавання і мають посвідчення особи моряка, при поданні заяви про державну реєстрацію шлюбу повинні пред'явити до органу державної реєстрації актів цивільного стану паспорт громадянина України.

4. Іноземці та особи без громадянства для державної реєстрації шлюбу в Україні повинні пред'явити паспортний документ або документ, що посвідчує особу без громадянства заявника, та посвідку на постійне чи тимчасове проживання або інший документ, що підтверджує законність перебування іноземця чи особи без громадянства на території України.

Орган державної реєстрації актів цивільного стану здійснює перевірку законності перебування іноземця або особи без громадянства на території України шляхом направлення в день подання заяви про державну реєстрацію шлюбу запиту до територіального органу Державної міграційної служби України у разі:

відсутності у іноземця чи особи без громадянства посвідки на постійне чи тимчасове проживання;

відсутності на останній вільній сторінці паспортного документа іноземця, документа, що посвідчує особу без громадянства, або у вкладному талоні відмітки про отримання посвідки, скріпленої печаткою;

якщо посвідка на постійне або тимчасове проживання іноземця чи особи без громадянства видана територіальними органами чи підрозділами Державної міграційної служби України в Автономній Республіці Крим з 20 лютого 2014 року або на тимчасово окупованих територіях Донецької, Луганської областей з 01 березня 2014 року;

пред'явлення посвідки на постійне або тимчасове проживання іноземця чи особи без громадянства, яка підлягає обміну відповідно до Порядку оформлення, виготовлення і видачі посвідки на постійне проживання та посвідки на тимчасове проживання, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28 березня 2012 року N 251.

До запиту додаються копії необхідних для перевірки сторінок паспортного документа іноземця або документа, що посвідчує особу без громадянства, та їх переклад.

(пункт 4 глави 2 розділу III із змінами, внесеними згідно з
наказом Міністерства юстиції України від 10.05.2012 р. N 709/5,
у редакції наказу Міністерства
юстиції України від 02.12.2016 р. N 3447/5)

5. Особи, які раніше перебували в шлюбі, можуть зареєструвати повторний шлюб за умови пред'явлення документів, що підтверджують припинення попереднього шлюбу або визнання шлюбу недійсним (свідоцтво про розірвання шлюбу, рішення суду про розірвання шлюбу, про визнання шлюбу недійсним, яке набрало законної сили, свідоцтво про смерть одного з подружжя, висновок відділу державної реєстрації актів цивільного стану про анулювання актового запису про шлюб, який є недійсним тощо).

(пункт 5 глави 2 розділу III із змінами, внесеними згідно з
наказом Міністерства юстиції України від 10.05.2012 р. N 709/5)

Документи про підтвердження припинення попереднього шлюбу, які передбачені законодавством іноземної держави та видані компетентним органом, повинні бути відповідним чином легалізовані, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

У заяві про державну реєстрацію шлюбу, а також у графі "Для відміток" актового запису про шлюб зазначається документ, що підтверджує припинення попереднього шлюбу (дата складання та номер актового запису про розірвання шлюбу (смерті), найменування органу державної реєстрації актів цивільного стану, який зареєстрував ці акти; назва суду та дата постановлення судового рішення про розірвання шлюбу, визнання шлюбу недійсним, номер справи; найменування відділу державної реєстрації актів цивільного стану та дата складання висновку про анулювання актового запису про шлюб, який є недійсним).

(абзац третій пункту 5 глави 2 розділу III із змінами, внесеними
згідно з наказом Міністерства юстиції України від 02.08.2013 р. N 1607/5)

6. Пункт 6 глави 2 розділу III виключено

(пункт 6 глави 2 розділу III із змінами, внесеними згідно з
наказами Міністерства юстиції України від 10.05.2012 р. N 709/5,
від 27.12.2013 р. N 2784/5,
виключено згідно з наказом Міністерства
юстиції України від 24.02.2015 р. N 247/5,
у зв'язку з цим пункти 7 - 26 вважати відповідно пунктами 6 - 25)

6. У разі необхідності підтвердження сімейного стану з метою реєстрації шлюбу в іншій державі громадяни України та особи без громадянства, які проживають в Україні, та громадяни України, які проживають за кордоном, подають заяву, справжність підпису на якій має бути нотаріально засвідченою, у тому числі дипломатичним представництвом чи консульською установою України, у якій особа повідомляє про себе, що вона ніколи не перебувала у шлюбі, або про те, що вона раніше перебувала у шлюбі, але зараз її шлюб припинено, та належним чином легалізовану, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

7. Якщо документи громадян України, іноземців, осіб без громадянства, які є підставою для державної реєстрації шлюбу, складені іноземною мовою, до них обов'язково додається переклад тексту на українську мову, вірність якого засвідчується дипломатичним представництвом або консульською установою України, посольством (консульством) держави, громадянином якої є іноземець (країни постійного проживання особи без громадянства), Міністерством закордонних справ, іншим відповідним органом цієї держави або нотаріусом.

Якщо до органів державної реєстрації актів цивільного стану подається переклад документів, вірність якого засвідчено згідно із законодавством іноземної держави, у якій їх видано, то він повинен бути легалізований у встановленому порядку.

Переклади всіх вищезазначених документів залишаються у справах відділу державної реєстрації актів цивільного стану, який прийняв заяву про державну реєстрацію шлюбу та зареєстрував шлюб.

(абзац третій пункту 7 глави 2 розділу III у редакції наказу
Міністерства юстиції України від 24.02.2015 р. N 247/5)

Абзац четвертий пункту 7 глави 2 розділу III виключено

(згідно з наказом Міністерства
юстиції України від 24.02.2015 р. N 247/5)

Абзац п'ятий пункту 7 глави 2 розділу III виключено

(згідно з наказом Міністерства
юстиції України від 24.02.2015 р. N 247/5)

8. Орган державної реєстрації актів цивільного стану, що прийняв заяву про державну реєстрацію шлюбу, зобов'язаний ознайомити наречених з умовами і порядком державної реєстрації шлюбу, їхніми правами та обов'язками як майбутніх подружжя і батьків, обов'язком повідомити один одному про стан свого здоров'я, попередити наречених про відповідальність за приховання відомостей про наявність перешкод для державної реєстрації шлюбу.

Орган державної реєстрації актів цивільного стану під час приймання заяви про державну реєстрацію шлюбу інформує наречених про можливість здійснення медичного обстеження та за їх бажанням видає направлення за зразком, затвердженим Міністерством охорони здоров'я.

Про видачу направлення або про відмову наречених від його отримання працівниками органу державної реєстрації актів цивільного стану робиться відповідний запис у заяві про державну реєстрацію шлюбу та в графі "Для відміток" актового запису про шлюб, який скріплюється підписами наречених.

9. За погодженням з нареченими орган державної реєстрації актів цивільного стану призначає день і час державної реєстрації шлюбу з додержанням вимог, передбачених статтею 32 Сімейного кодексу України.

Державна реєстрація шлюбу проводиться органами державної реєстрації актів цивільного стану після закінчення одного місяця з дня подання нареченими заяви про державну реєстрацію шлюбу.

За наявності поважної причини і з дозволу керівника органу державної реєстрації актів цивільного стану державна реєстрація шлюбу проводиться до закінчення зазначеного строку на підставі спільної заяви наречених та документів, які підтверджують наявність поважної причини.

У разі вагітності нареченої, народження нею дитини та якщо є безпосередня загроза для життя нареченої або нареченого, за наявності документів, що підтверджують викладені факти, державна реєстрація шлюбу проводиться в день подання відповідної заяви або у будь-який інший день за бажанням наречених протягом одного місяця.

10. Якщо є відомості про наявність перешкод для державної реєстрації шлюбу, керівник органу державної реєстрації актів цивільного стану може відкласти таку реєстрацію, але не більш як на три місяці.

Про відстрочку державної реєстрації шлюбу повідомляються наречені.

Рішення про таке відкладення державної реєстрації шлюбу може бути оскаржене в судовому порядку.

Орган державної реєстрації актів цивільного стану може на прохання зацікавлених осіб або зі своєї ініціативи провести необхідну перевірку. За наявності передбачених законодавством перешкод для державної реєстрації шлюбу орган державної реєстрації актів цивільного стану відмовляє в його реєстрації і повинен викласти причину такої відмови в письмовій формі. Якщо відомості про такі перешкоди не дістануть підтвердження, державна реєстрація шлюбу проводиться на загальних підставах.

11. Якщо наречені не можуть з'явитися з поважної причини для проведення державної реєстрації шлюбу у встановлений день, строк такої реєстрації переноситься за їх письмовою заявою на інший день, про що робиться відповідна відмітка на заяві про державну реєстрацію шлюбу та в журналі обліку заяв про шлюб.

У такому разі строк перенесення державної реєстрації шлюбу не може перевищувати одного року від дня подання відповідної заяви.

12. Якщо наречені не з'явилися для проведення державної реєстрації шлюбу і не повідомили про причину неявки протягом трьох місяців з дня подання відповідної заяви, заява втрачає чинність.

13. Державна реєстрація шлюбу проводиться у присутності нареченої та нареченого.

Державна реєстрація шлюбу через представника не допускається.

14. Державна реєстрація шлюбу проводиться у приміщенні органу державної реєстрації актів цивільного стану.

За заявою наречених державна реєстрація шлюбу може проводитися за місцем їх проживання, за місцем надання стаціонарної медичної допомоги або в іншому місці, якщо вони не можуть з поважної причини прибути до органу державної реєстрації актів цивільного стану.

У цих випадках наявність поважної причини необхідно підтвердити документально.

Про державну реєстрацію шлюбу в лікарні, удома або в іншому відповідному місці, а також про документ, що підтверджує наявність поважної причини, зазначається в графі "Для відміток" актового запису про шлюб.

15. За заявою наречених державна реєстрація шлюбу проводиться в урочистій обстановці. Про таке бажання наречені зазначають у заяві про державну реєстрацію шлюбу.

16. Державна реєстрація шлюбу з особою, якій відповідно до Сімейного кодексу України знижено шлюбний вік, проводиться на загальних підставах.

У цьому випадку особа, яка не досягла шлюбного віку, при поданні заяви про державну реєстрацію шлюбу пред'являє паспорт або паспортний документ та копію рішення суду про надання права на шлюб.

(абзац другий пункту 16 глави 2 розділу III із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства юстиції України від 10.05.2012 р. N 709/5)

Фізична особа, яка досягла шістнадцятирічного віку, але ще не отримала паспорт (паспортний документ), пред'являє свідоцтво про народження та довідку з місця проживання за умови, якщо від дня досягнення зазначеного віку минуло менше ніж один місяць.

(пункт 16 глави 2 розділу III доповнено новим абзацом третім згідно з наказом Міністерства юстиції України від 10.05.2012 р. N 709/5, у зв'язку з цим абзац третій вважати абзацом четвертим)

У такому випадку в графі "Для відміток" актового запису про шлюб зазначаються назва суду, яким постановлене дане рішення, номер та дата його постановлення.

(абзац четвертий пункту 16 глави 2 розділу III із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства юстиції України від 10.05.2012 р. N 709/5, від 02.12.2016 р. N 3447/5)

17. Факт реєстрації шлюбу на судні засвідчується актом, який складається капітаном судна в присутності двох свідків та підлягає поданню до відділу державної реєстрації актів цивільного стану для отримання свідоцтва про шлюб.

У цьому випадку відділом державної реєстрації актів цивільного стану за спільною заявою подружжя про державну реєстрацію шлюбу встановленої форми та на підставі акта, складеного капітаном судна, у присутності обох з подружжя складається актовий запис про шлюб, який включається до книги поновлених актових записів цивільного стану за поточний рік.

В актовому записі про шлюб проставляються підписи осіб, які зареєстрували шлюб, а також дані їх паспортів або паспортних документів, а у графі "Для відміток" зазначаються підстави його складання: місце, дата складання акта, а також прізвище посадової особи, яка його склала.

На підставі складеного актового запису про шлюб у день державної реєстрації відділом державної реєстрації актів цивільного стану видається свідоцтво про шлюб із штампом "Поновлено".

У таких випадках у графі "Для відміток" актового запису та у графі "Зареєстрували шлюб" свідоцтва про шлюб дата державної реєстрації шлюбу зазначається відповідно до дати складання акта капітаном судна.

Якщо на день звернення до відділу державної реєстрації актів цивільного стану одна з осіб, з якою було зареєстровано шлюб на судні, померла, то друга особа має право звернутися до суду із заявою про встановлення факту реєстрації шлюбу.

У цьому разі державна реєстрація шлюбу проводиться у відділі державної реєстрації актів цивільного стану на підставі копії рішення суду про встановлення факту реєстрації шлюбу.

18. Державна реєстрація шлюбу із засудженими, які відбувають покарання в установах виконання покарань, проводиться відділом державної реєстрації актів цивільного стану за місцезнаходженням цієї установи на загальних підставах, передбачених законодавством України.

19. Адміністрація установи виконання покарань забезпечує засуджену особу бланком заяви про державну реєстрацію шлюбу встановленої форми. Після заповнення засудженим тієї частини заяви, яка стосується його, начальник установи виконання покарань звіряє вказані в заяві відомості з паспортом або паспортним документом, який міститься в особовій справі засудженого, засвідчує справжність його підпису відповідно до статті 78 Закону України "Про нотаріат" та направляє цю заяву особі, з якою засуджений бажає зареєструвати шлюб. Одночасно цій особі повідомляються найменування та адреса відділу державної реєстрації актів цивільного стану за місцезнаходженням установи виконання покарань, у якому може бути проведена державна реєстрація шлюбу.

При погодженні на державну реєстрацію шлюбу із засудженим особа заповнює отриману заяву в тій частині, що стосується її, у відділі державної реєстрації актів цивільного стану за місцезнаходженням установи виконання покарань.

Якщо особа, яка погодилась на державну реєстрацію шлюбу із засудженим, не може через поважні причини особисто подати отриману заяву про державну реєстрацію шлюбу до відділу державної реєстрації актів цивільного стану за місцезнаходженням установи виконання покарань, заяву засудженого та заяву з відомостями про себе, справжність підпису на якій має бути нотаріально засвідчено, особа надсилає поштою до цього відділу.

20. Відділ державної реєстрації актів цивільного стану, який отримав заяву (заяви) про державну реєстрацію шлюбу, призначає дату та час державної реєстрації шлюбу, про що заздалегідь повідомляє наречених, а також адміністрацію установи виконання покарань, у якій утримується засуджена особа, яка бажає зареєструвати шлюб.

21. Державна реєстрація шлюбу проводиться у присутності нареченого та нареченої у приміщенні, визначеному адміністрацією установи виконання покарань.

22. Державна реєстрація шлюбу з особами, щодо яких застосовано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою, здійснюється відділом державної реєстрації актів цивільного стану в слідчих ізоляторах лише з письмового дозволу органу досудового розслідування, суду (судді), у провадженні яких знаходиться справа, у тому самому порядку і за тими самими правилами, які встановлені для державної реєстрації шлюбу в установах виконання покарань.

(пункт 22 глави 2 розділу III із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства юстиції України від 02.08.2013 р. N 1607/5)

23. Наречені мають право обрати прізвище одного з них як спільне прізвище подружжя, або надалі іменуватись дошлюбними прізвищами, або приєднати до свого прізвища прізвище нареченого (нареченої).

Якщо наречені бажають мати подвійне прізвище, то за їх спільною заявою визначається, з якого прізвища буде починатися обране ними прізвище, про що робиться відповідна відмітка у графі "Для відміток" актового запису про шлюб.

Складання більше двох прізвищ не допускається, якщо інше не впливає із звичаю національної меншини, до якої належить наречена і (або) наречений.

Якщо на момент державної реєстрації шлюбу прізвище нареченої (нареченого) вже є подвійним, вона (він) має право замінити одну із частин свого прізвища на прізвище другого, про що вказується у заяві про державну реєстрацію шлюбу та проставляється відповідна відмітка у графі "Для відміток" актового запису про шлюб.

24. На підставі актового запису про шлюб кожному із подружжя видається свідоцтво про шлюб.

(пункт 24 доповнено новим абзацом першим згідно з наказом Міністерства юстиції України від 02.12.2016 р. N 3447/5, у зв'язку з цим абзаци перший - третій вважати абзацами другим - четвертим)

Абзац другий пункту 24 глави 2 розділу III виключено

(абзац другий пункту 24 глави 2 розділу III із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства юстиції України від 02.08.2013 р. N 1607/5, виключено згідно з наказом Міністерства юстиції України від 02.12.2016 р. N 3447/5, у зв'язку з цим абзац третій вважати абзацом другим)

Якщо особа під час державної реєстрації шлюбу змінила прізвище, то на першій сторінці паспорта громадянина України у формі книжечки робиться відмітка про те, що зазначений документ підлягає обміну в місячний строк у зв'язку зі зміною прізвища при державній реєстрації шлюбу.

(абзац другий пункту 24 глави 2 розділу III із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства юстиції України від 02.08.2013 р. N 1607/5, від 02.12.2016 р. N 3447/5)

Абзац третій пункту 24 глави 2 розділу III виключено

(згідно з наказом Міністерства юстиції України від 02.08.2013 р. N 1607/5)

Абзац четвертий пункту 24 глави 2 розділу III виключено

(абзац четвертий пункту 24 глави 2 розділу III із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства юстиції України від 10.05.2012 р. N 709/5, виключено згідно з наказом Міністерства юстиції України від 02.08.2013 р. N 1607/5)

Абзац п'ятий пункту 24 глави 2 розділу III виключено

(згідно з наказом Міністерства юстиції України від 02.08.2013 р. N 1607/5, у зв'язку з цим абзац шостий вважати абзацом третім)

Абзац четвертий пункту 24 глави 2 розділу III виключено

(згідно з наказом Міністерства юстиції України від 02.12.2016 р. N 3447/5)

25. Орган державної реєстрації актів цивільного стану зобов'язаний у семиденний строк надіслати районним, районним у місті, міським чи міськрайонним військовим комісаріатам повідомлення про

зміну військовозобов'язаними і призовниками прізвища у зв'язку з державною реєстрацією шлюбу, розірвання шлюбу (додаток 9).

3. Державна реєстрація розірвання шлюбу

1. Державна реєстрація розірвання шлюбу проводиться органами державної реєстрації актів цивільного стану у встановлених законом випадках.

Розірвання шлюбу, здійснене судом до набрання чинності Законом України "Про державну реєстрацію актів цивільного стану", підлягає державній реєстрації в органі державної реєстрації актів цивільного стану.

Державна реєстрація розірвання шлюбу може проводитись незалежно від строку, що минув після постановлення судом рішення про розірвання шлюбу, яке набрало чинності.

Розірвання шлюбу, здійснене в порядку, передбаченому статтями 106 і 107 Сімейного кодексу України, повинно бути зареєстроване в органі державної реєстрації актів цивільного стану.

2. У разі розірвання шлюбу судом шлюб припиняється у день набрання чинності рішенням суду про розірвання шлюбу.

У разі розірвання шлюбу органом державної реєстрації актів цивільного стану шлюб припиняється у день державної реєстрації розірвання шлюбу.

3. Рішення суду про розірвання шлюбу, постановлене судом після набрання чинності Законом України "Про державну реєстрацію актів цивільного стану", надсилається судом до відділу державної реєстрації актів цивільного стану за місцем ухвалення рішення для внесення відомостей до Державного реєстру актів цивільного стану громадян та проставлення відмітки в актовому записі про шлюб.

Відділ державної реєстрації актів цивільного стану, який отримав рішення суду про розірвання шлюбу, повинен у день його надходження зробити відмітку про розірвання шлюбу на лицьовому боці актового запису про шлюб, зазначивши дату і номер рішення суду, повне найменування суду, яким ухвалено рішення, а також внести відповідні відомості до Державного реєстру актів цивільного стану громадян. Після цього відділ державної реєстрації актів цивільного стану надсилає повідомлення (додаток 10) до архіву органу державної реєстрації актів цивільного стану, у якому зберігається другий примірник актового запису про шлюб, який здійснює у ньому відповідну відмітку.

Якщо актовий запис про шлюб зберігається в іншому відділі державної реєстрації актів цивільного стану України, відділ державної реєстрації актів цивільного стану, який отримав рішення суду про розірвання шлюбу, повинен у день надходження рішення надіслати його до відділу державної реєстрації актів цивільного стану за місцезнаходженням актового запису про шлюб для проставлення відповідної відмітки в порядку, передбаченому абзацом другим цього пункту, та внесення відповідних відомостей до Державного реєстру актів цивільного стану громадян, крім випадку зберігання цього запису на тимчасово окупованій території України.

(абзац третій пункту 3 глави 3 розділу III із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства юстиції України від 12.06.2014 р. N 919/5)

У разі зберігання актового запису про шлюб на тимчасово окупованих територіях Донецької або Луганської областей рішення суду про розірвання шлюбу надсилається до відділів державної реєстрації актів цивільного стану відповідних управлінь державної реєстрації головних

територіальних управлінь юстиції у Донецькій та Луганській областях, а у разі зберігання такого актового запису на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим - до відділу державної реєстрації актів цивільного стану управління державної реєстрації головного територіального управління юстиції у Херсонській області.

(пункт 3 глави 3 розділу III доповнено новим абзацом четвертим згідно з наказом Міністерства юстиції України від 02.12.2016 р. N 3447/5, у зв'язку з цим абзац четвертий вважати абзацом п'ятим)

Відділ державної реєстрації актів цивільного стану направляє рішення суду про розірвання шлюбу до компетентного органу іноземної держави за місцезнаходженням актового запису про шлюб, якщо між Україною і цією державою укладено договір про правову допомогу і правові відносини у цивільних і сімейних справах.

Якщо особи, шлюб між якими розірвано, заявляють про відсутність в актовому записі про шлюб відмітки про розірвання шлюбу, здійснене в судовому порядку, та пред'являють відповідне рішення суду, відділ державної реєстрації актів цивільного стану перевіряє у Державному реєстрі актів цивільного стану громадян наявність в актовому записі про шлюб відомостей про розірвання шлюбу.

(пункт 3 глави 3 розділу III доповнено абзацом шостим згідно з наказом Міністерства юстиції України від 02.12.2016 р. N 3447/5)

У разі відсутності відмітки про розірвання шлюбу за рішенням суду в актовому записі про шлюб або актового запису про шлюб у Державному реєстрі актів цивільного стану громадян особам роз'яснюється, що відмітку про розірвання шлюбу буде проставлено після одержання відповіді відділу державної реєстрації актів цивільного стану за місцем зберігання актового запису про шлюб. Зазначена перевірка не здійснюється у випадку зберігання запису на тимчасово окупованій території України.

(пункт 3 глави 3 розділу III доповнено абзацом сьомим згідно з наказом Міністерства юстиції України від 02.12.2016 р. N 3447/5)

Для одержання відповіді про наявність або відсутність відмітки про розірвання шлюбу за рішенням суду в актовому записі про шлюб відділ державної реєстрації актів цивільного стану в день звернення заявника направляє за допомогою засобів телекомунікаційного зв'язку відповідний запит до відділу державної реєстрації актів цивільного стану України за місцем зберігання актового запису про шлюб.

(пункт 3 глави 3 розділу III доповнено абзацом восьмим згідно з наказом Міністерства юстиції України від 02.12.2016 р. N 3447/5)

Відділ державної реєстрації актів цивільного стану, який одержав запит, не пізніше наступного дня повідомляє про наявність відмітки про розірвання шлюбу із зазначенням дати і номера рішення суду, повного найменування суду, яким ухвалено рішення, або про її відсутність.

(пункт 3 глави 3 розділу III доповнено абзацом дев'ятим згідно з наказом Міністерства юстиції України від 02.12.2016 р. N 3447/5)

Якщо актовий запис про шлюб, в якому відсутня відмітка про розірвання шлюбу, зберігається у відділі державної реєстрації актів цивільного стану за місцем звернення заявника, відділ проставляє її з дотриманням абзацу другого цього пункту із залишенням ксерокопії рішення суду або з дотриманням абзаців третього, четвертого цього пункту направляє рішення суду про розірвання

шлюбу до відділу державної реєстрації актів цивільного стану за місцем зберігання актового запису про шлюб.

(пункт 3 глави 3 розділу III доповнено абзацом десятим згідно з наказом Міністерства юстиції України від 02.12.2016 р. N 3447/5)

Після проставлення відмітки про розірвання шлюбу в актовому записі про шлюб відділ державної реєстрації актів цивільного стану у семиденний строк надсилає повідомлення, передбачене абзацом другим цього пункту, до архіву відділу державної реєстрації актів цивільного стану, у якому зберігається другий примірник актового запису про шлюб, та вносить відповідні відомості до Державного реєстру актів цивільного стану громадян.

(пункт 3 глави 3 розділу III доповнено абзацом одинадцятим згідно з наказом Міністерства юстиції України від 02.12.2016 р. N 3447/5)

Про проставлену відмітку відділ державної реєстрації актів цивільного стану за місцем зберігання актового запису про шлюб у той самий день інформує відділ державної реєстрації актів цивільного стану за місцем звернення заявника.

(пункт 3 глави 3 розділу III доповнено абзацом дванадцятим згідно з наказом Міністерства юстиції України від 02.12.2016 р. N 3447/5)

На прохання заявника для підтвердження наявності відмітки про розірвання шлюбу в актовому записі про шлюб може бути видано витяг з Державного реєстру актів цивільного стану громадян.

(пункт 3 глави 3 розділу III доповнено абзацом тринадцятим згідно з наказом Міністерства юстиції України від 02.12.2016 р. N 3447/5)

4. Підставою для державної реєстрації розірвання шлюбу є:

рішення суду про розірвання шлюбу, постановлене судом до набрання чинності Законом України "Про державну реєстрацію актів цивільного стану", яке набрало законної сили;

спільна заява про розірвання шлюбу подружжя, яке не має дітей;

заява про розірвання шлюбу одного з подружжя та рішення суду про визнання другого з подружжя безвісно відсутнім, недієздатним.

В актовому записі про розірвання шлюбу в графі "Підстава державної реєстрації розірвання шлюбу" зазначається одна з підстав: назва суду, дата постановлення судового рішення, номер справи; дата подання заяви про розірвання шлюбу подружжям, яке не має дітей; назва суду, дата постановлення судового рішення про визнання одного з подружжя безвісно відсутнім або недієздатним, номер справи.

(пункт 4 глави 3 розділу III доповнено абзацом п'ятим згідно з наказом Міністерства юстиції України від 02.08.2013 р. N 1607/5)

5. Державна реєстрація розірвання шлюбу проводиться за місцем проживання подружжя або одного з них.

Відділ державної реєстрації актів цивільного стану не вправі відмовити в державній реєстрації розірвання шлюбу, якщо один із подружжя звернувся із заявою про державну реєстрацію розірвання шлюбу до відділу державної реєстрації актів цивільного стану не за своїм місцем

проживання, а за місцем проживання другого з подружжя. У цьому разі місце проживання другого з подружжя підтверджується його паспортом або паспортним документом з відміткою про його проживання чи відповідною довідкою, виданою компетентними органами, про що робиться відмітка в актовому записі про розірвання шлюбу в графі "Для відміток".

6. Державна реєстрація розірвання шлюбу на підставі рішення суду, постановленого до набрання чинності Законом України "Про державну реєстрацію актів цивільного стану", проводиться за письмовою заявою про державну реєстрацію розірвання шлюбу на підставі рішення суду (додаток 11), яка подається подружжям або одним з них, по пред'явленні копії рішення суду (витягу з рішення суду) про розірвання шлюбу, що набрало законної сили, а також паспорта або паспортного документа, квитанції про сплату встановленої судом суми державного мита.

Якщо один із подружжя, що розриває шлюб, звільнений від сплати державного мита, то державна реєстрація розірвання шлюбу і видача йому свідоцтва проводиться незалежно від сплати державного мита другим з подружжя.

Копія рішення суду (витяг з рішення суду), ухваленого на території України, яка на день звернення одного з подружжя є тимчасово окупованою, може не подаватись, якщо у справах відділу державної реєстрації актів цивільного стану, яким проведено відповідну реєстрацію, зберігається така копія, подана другим з подружжя під час державної реєстрації розірвання шлюбу.

(пункт 6 глави 3 розділу III доповнено абзацом третім згідно з наказом Міністерства юстиції України від 02.12.2016 р. N 3447/5)

7. При одержанні заяви про державну реєстрацію розірвання шлюбу на підставі рішення суду та після реєстрації її у спеціальному журналі відділ державної реєстрації актів цивільного стану одночасно перевіряє за Державним реєстром актів цивільного стану громадян наявність в актовому записі про шлюб відомостей про розірвання шлюбу. У разі відсутності актового запису про шлюб у Державному реєстрі актів цивільного стану громадян тому з подружжя, хто подав заяву, роз'яснюється, що розірвання шлюбу буде зареєстровано після одержання відповіді відділу державної реєстрації актів цивільного стану України за місцем зберігання актового запису про шлюб.

Якщо актовий запис про шлюб зберігається на тимчасово окупованій території України, зазначена перевірка здійснюється лише за даними Державного реєстру актів цивільного стану громадян.

(пункт 7 глави 3 розділу III у редакції наказу Міністерства юстиції України від 12.06.2014 р. N 919/5)

8. Відділ державної реєстрації актів цивільного стану, який одержав запит щодо наявності в актовому записі про шлюб відмітки про розірвання шлюбу, повинен у триденний строк повідомити, коли і яким органом державної реєстрації актів цивільного стану зареєстровано розірвання шлюбу за заявою другого з подружжя або про відсутність такої відмітки.

(пункт 8 глави 3 розділу III у редакції наказу Міністерства юстиції України від 12.06.2014 р. N 919/5)

9. Відділ державної реєстрації актів цивільного стану, який одержав повідомлення про відсутність відмітки про розірвання шлюбу, у триденний строк запрошує заявника для державної реєстрації розірвання шлюбу і в його присутності реєструє розірвання шлюбу.

(пункт 9 глави 3 розділу III із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства юстиції України від 12.06.2014 р. N 919/5)

10. Якщо розірвання шлюбу реєструється одним із подружжя, то при складанні актового запису до нього вносяться всі необхідні відомості щодо цієї особи. Щодо другого з подружжя зазначаються лише прізвище до розірвання шлюбу, власне ім'я, по батькові і сума державного мита, яку він має сплатити відповідно до рішення суду.

У цьому разі в свідоцтві про розірвання шлюбу зазначається прізвище, присвоєне після розірвання шлюбу, лише тому з подружжя, який зареєстрував розірвання шлюбу.

11. Якщо відділу державної реєстрації актів цивільного стану відомо про наявність актового запису про розірвання шлюбу подружжя, то заява, що надійшла, копія рішення суду (витяг з рішення суду) (крім випадку, зазначеного в абзаці третьому пункту 6 цієї глави) і квитанція про сплату державного мита надсилаються до відділу державної реєстрації актів цивільного стану України за місцезнаходженням актового запису.

(абзац перший пункту 11 глави 3 розділу III із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства юстиції України від 02.12.2016 р. N 3447/5)

У разі зберігання актового запису про розірвання шлюбу на тимчасово окупованій території України державна реєстрація розірвання шлюбу проводиться відділом державної реєстрації актів цивільного стану, до якого подано заяву про розірвання шлюбу на підставі рішення суду.

(пункт 11 глави 3 розділу III у редакції наказу Міністерства юстиції України від 12.06.2014 р. N 919/5)

12. Відділ державної реєстрації актів цивільного стану, який одержав документи про розірвання шлюбу, зобов'язаний у триденний строк доповнити актовий запис про розірвання шлюбу і надіслати свідоцтво про розірвання шлюбу до відділу державної реєстрації актів цивільного стану за місцем проживання заявника для вручення, зазначивши в ньому ту саму дату державної реєстрації розірвання шлюбу, що й першому з подружжя.

(пункт 12 глави 3 розділу III із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства юстиції України від 12.06.2014 р. N 919/5)

У разі неподання заявником копії рішення суду (витягу з рішення суду), ухваленого на тимчасово окупованій території України, відділ державної реєстрації актів цивільного стану перевіряє у справах відділу наявність такої копії (витягу), поданої(го) іншим з подружжя під час державної реєстрації розірвання шлюбу, і у разі її (його) відсутності повертає отримані документи у строк, визначений абзацом першим цього пункту, для вирішення питання відповідно до законодавства.

(пункт 12 глави 3 розділу III доповнено абзацом другим згідно з наказом Міністерства юстиції України від 02.12.2016 р. N 3447/5)

13. Після доповнення актового запису відділ державної реєстрації актів цивільного стану повинен у семиденний строк надіслати про це повідомлення (додаток 12) відділу за місцезнаходженням другого примірника актового запису про розірвання шлюбу.

14. Державна реєстрація розірвання шлюбу у випадку, передбаченому статтею 106 Сімейного кодексу України, проводиться на підставі письмової заяви про розірвання шлюбу подружжя, яке не має дітей (додаток 13), у якій повинно бути зазначено про відсутність у них спільних дітей, після закінчення одного місяця від дня подання такої заяви, якщо вона не була відкликана, у присутності хоча б одного з подружжя.

Шлюб розривається незалежно від наявності між подружжям майнового спору.

Абзац третій пункту 14 глави 3 розділу III виключено

(згідно з наказом Міністерства
юстиції України від 02.08.2013 р. N 1607/5,
у зв'язку з цим абзац четвертий вважати абзацом третім)

Якщо один із подружжя через поважну причину (у зв'язку з тяжкою хворобою, тривалим відрядженням, проживанням у віддаленій місцевості) не може особисто подати заяву про розірвання шлюбу до відділу державної реєстрації актів цивільного стану, таку заяву, справжність підпису на якій має бути нотаріально засвідченою, або прирівняну до неї, від його імені може подати другий із подружжя, про що робиться відмітка в журналі обліку заяв про розірвання шлюбу подружжя, яке не має дітей, та заяв відповідно до статті 107 Сімейного кодексу України, а також в актовому записі про розірвання шлюбу в графі "Для відміток".

15. При прийнятті заяви про розірвання шлюбу подружжя, яке не має дітей, особам роз'яснюються порядок і умови державної реєстрації розірвання шлюбу, а також момент його припинення.

16. Якщо подружжя через поважну причину не може з'явитися до відділу державної реєстрації актів цивільного стану для державної реєстрації розірвання шлюбу в установлений для них день, строк такої реєстрації на письмове прохання подружжя може бути перенесений на інший день. Про це робиться відмітка на заяві та в журналі обліку заяв про розірвання шлюбу подружжя, яке не має дітей, та заяв відповідно до статті 107 Сімейного кодексу України.

У цих випадках строк перенесення державної реєстрації розірвання шлюбу не може перевищувати одного року з дня подання заяви.

Якщо подружжя не з'явилося для проведення державної реєстрації розірвання шлюбу і не повідомило про причину неявки протягом трьох місяців з дня подання відповідної заяви, заява втрачає чинність.

(пункт 16 глави 3 розділу III доповнено новим абзацом третім
згідно з наказом Міністерства юстиції України від 02.08.2013 р. N 1607/5,
у зв'язку з цим абзац третій вважати абзацом четвертим)

Якщо один із подружжя через поважну причину не може з'явитись для державної реєстрації розірвання шлюбу, він може під час подачі заяви про розірвання шлюбу подружжя, яке не має дітей, або впродовж місяця письмово повідомити орган державної реєстрації актів цивільного стану про згоду реєстрації розірвання шлюбу за його відсутності та зазначити місцезнаходження органу державної реєстрації актів цивільного стану, до якого слід надіслати свідоцтво про розірвання шлюбу. У разі надсилання письмового повідомлення підпис на ньому того з подружжя, який не може з'явитися, повинен бути нотаріально засвідченим, про що робиться відповідна відмітка в актовому записі про розірвання шлюбу в графі "Для відміток".

У цьому випадку при державній реєстрації розірвання шлюбу в актовому записі вказуються всі дані щодо другого з подружжя відповідно до поданої заяви про розірвання шлюбу подружжя, яке не має дітей.

(пункт 16 глави 3 розділу III доповнено абзацом п'ятим згідно з
наказом Міністерства юстиції України від 02.08.2013 р. N 1607/5)

17. Той із подружжя, який змінив своє прізвище у зв'язку з державною реєстрацією шлюбу і буде відсутній при державній реєстрації розірвання шлюбу, повинен зазначити в заяві про розірвання

шлюбу подружжя, яке не має дітей, про бажання надалі іменуватись цим прізвищем або відновити своє дошлюбне прізвище.

18. Якщо один із подружжя визнаний у встановленому законом порядку безвісно відсутнім, недієздатним, державна реєстрація розірвання шлюбу проводиться за заявою другого з подружжя про розірвання шлюбу відповідно до статті 107 Сімейного кодексу України (додаток 14).

Шлюб розривається незалежно від наявності між подружжям майнового спору.

19. При складанні актового запису про розірвання шлюбу відомості щодо відсутнього з подружжя зазначаються лише до розірвання шлюбу в графах "Прізвище", "Ім'я" та "По батькові".

20. До заяви про розірвання шлюбу подружжя, яке не має дітей, та про розірвання шлюбу відповідно до статті 107 Сімейного кодексу України має бути додане свідоцтво про шлюб. Якщо в подружжя такого свідоцтва немає, а актовий запис про шлюб в органі державної реєстрації актів цивільного стану не зберігся, то за наявності в паспортах або паспортних документах заявника відмітки (штампа) про шлюб вимагати поновлення актового запису не потрібно. Про відсутність свідоцтва робиться відмітка на заяві про розірвання шлюбу. За наявності свідоцтва про шлюб після складання актового запису про розірвання шлюбу воно повертається заявникам з відміткою про державну реєстрацію розірвання шлюбу. Якщо актовий запис про шлюб був складений в органах державної реєстрації актів цивільного стану України, але не зберігся, і в подружжя немає свідоцтва про шлюб, а також відсутні штампи (відмітки) про шлюб у паспортах, паспортних документах, то державна реєстрація розірвання шлюбу може бути проведена тільки після поновлення актового запису про шлюб у встановленому законодавством порядку.

До заяви про розірвання шлюбу відповідно до статті 107 Сімейного кодексу України ініціатором розірвання шлюбу, крім того, додається копія рішення суду (витяг з рішення суду) про визнання другого з подружжя безвісно відсутнім чи недієздатним.

21. Державна реєстрація розірвання шлюбу може бути проведена відділом державної реєстрації актів цивільного стану за заявою одного з подружжя, справжність підпису на якій має бути нотаріально засвідченою, або прирівняною до нотаріально засвідченої, якщо актовий запис про розірвання шлюбу вже складено за заявою другого з подружжя на підставі рішення суду про розірвання шлюбу або на підставі вироку суду про засудження одного з подружжя до позбавлення волі на строк не менш як три роки до набрання чинності Законом України "Про державну реєстрацію актів цивільного стану", у разі якщо така особа не може з поважної причини особисто з'явитися до відділу державної реєстрації актів цивільного стану.

22. Той із подружжя, який бажає відновити своє дошлюбне прізвище, повинен письмово заявити про це у відділі державної реєстрації актів цивільного стану під час державної реєстрації розірвання шлюбу.

23. Відділ державної реєстрації актів цивільного стану, який зареєстрував розірвання шлюбу, повинен у семиденний строк надіслати повідомлення про державну реєстрацію розірвання шлюбу (додаток 15) до відділу державної реєстрації актів цивільного стану за місцезнаходженням актового запису про шлюб.

(абзац перший пункту 23 глави 3 розділу III із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства юстиції України від 12.06.2014 р. N 919/5)

У разі зберігання актового запису про шлюб на тимчасово окупованій території України таке повідомлення надсилається в порядку, визначеному в абзаці четвертому пункту 3 цієї глави.

(пункт 23 глави 3 розділу III доповнено новим абзацом другим згідно з наказом Міністерства юстиції України від 02.12.2016 р. N 3447/5, у зв'язку з цим абзац другий вважати абзацом третім)

Відділ державної реєстрації актів цивільного стану, який одержав таке повідомлення, повинен у десятиденний строк зробити на лицьовому боці актового запису про шлюб відмітку про державну реєстрацію розірвання шлюбу, зазначивши, коли і яким відділом державної реєстрації актів цивільного стану було зареєстровано розірвання шлюбу, а також номер актового запису про розірвання шлюбу. При державній реєстрації розірвання шлюбу на підставі рішення суду зазначаються дата і номер рішення суду, повне найменування суду, яким ухвалено рішення. Після цього відділ державної реєстрації актів цивільного стану надсилає повідомлення про проведену державну реєстрацію розірвання шлюбу до архіву органу державної реєстрації актів цивільного стану, у якому зберігається другий примірник актового запису про шлюб, який здійснює у ньому відповідну відмітку.

24. Пункт 24 глави 3 розділу III виключено

(пункт 24 глави 3 розділу III із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства юстиції України від 02.08.2013 р. N 1607/5 від 12.06.2014 р. N 919/5, виключено згідно з наказом Міністерства юстиції України від 02.12.2016 р. N 3447/5)

25. Пункт 25 глави 3 розділу III виключено

(пункт 25 глави 3 розділу III із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства юстиції України від 02.08.2013 р. N 1607/5 від 12.06.2014 р. N 919/5, виключено згідно з наказом Міністерства юстиції України від 02.12.2016 р. N 3447/5, у зв'язку з цим пункти 26 - 29 вважати відповідно пунктами 24 - 27)

24. Якщо особа під час державної реєстрації розірвання шлюбу змінила прізвище, то на першій сторінці паспорта громадянина України у формі книжечки робиться відмітка про те, що зазначений документ підлягає обміну в місячний строк у зв'язку зі зміною прізвища при державній реєстрації розірвання шлюбу.

(пункт 24 глави 3 розділу III із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства юстиції України від 02.08.2013 р. N 1607/5, у редакції наказу Міністерства юстиції України від 02.12.2016 р. N 3447/5)

25. Відділи державної реєстрації актів цивільного стану зобов'язані в семиденний строк надіслати районним, районним у місті, міським чи міськрайонним військовим комісаріатам повідомлення, передбачене пунктом 26 глави 2 цього розділу про зміну військовозобов'язаними і призовниками прізвища у зв'язку з державною реєстрацією шлюбу, розірвання шлюбу.

26. Якщо той з подружжя, який у судовому порядку був оголошений померлим, з'явився або якщо одержано відомості про місце його перебування, суд скасовує рішення про оголошення його померлим. Якщо смерть особи, оголошеної судом померлою, була зареєстрована в органах державної реєстрації актів цивільного стану, а другий з подружжя не уклав новий шлюб, то шлюб вважатиметься поновленим тільки після анулювання актового запису про смерть на підставі рішення суду.

Про анулювання актового запису про смерть надсилаються повідомлення до відділів державної реєстрації актів цивільного стану за місцем зберігання першого та другого примірників цього актового запису, крім випадку його зберігання на тимчасово окупованій території України. Якщо смерть особи, оголошеної судом померлою, не була зареєстрована в органах державної реєстрації актів цивільного стану, то шлюб не вважається припиненим. Якщо ж другий із подружжя зареєстрував повторний шлюб, той із подружжя, щодо якого було скасовано рішення суду про оголошення його померлим та анульовано актовий запис про смерть, може оформити розірвання шлюбу на загальних підставах.

(абзац другий пункту 26 глави 3 розділу III із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства юстиції України від 12.06.2014 р. N 919/5)

27. Якщо один із подружжя був визнаний у судовому порядку безвісно відсутнім і за цієї підстави шлюб з ним було розірвано, то в разі його з'явлення і скасування рішення суду про визнання цієї особи безвісно відсутньою шлюб може бути поновлений відділом державної реєстрації актів цивільного стану тільки за спільною заявою подружжя.

Анулювання актового запису про розірвання шлюбу проводиться відділом державної реєстрації актів цивільного стану, у якому зберігається актовий запис, тільки за наявності рішення суду про скасування попереднього рішення суду про визнання цієї особи безвісно відсутньою.

Шлюб не може бути поновлений, якщо другий із подружжя особи, визнаної безвісно відсутньою, зареєстрував новий шлюб. У цьому разі той із подружжя, який з'явився, вправі одержати або витребувати свідоцтво про розірвання шлюбу від відділу державної реєстрації актів цивільного стану, у якому було зареєстровано розірвання шлюбу. При цьому актовий запис про розірвання шлюбу доповнюється тими відомостями, яких бракує.

4. Державна реєстрація зміни імені фізичної особи - громадянина України

1. Ім'я фізичної особи, яка є громадянином України, складається з прізвища, власного імені та по батькові, якщо інше не впливає із закону або звичаю національної меншини, до якої вона належить.

Державна реєстрація зміни імені (прізвища, власного імені та по батькові) проводиться лише стосовно громадян України.

Фізична особа, яка досягла шістнадцяти років, має право на власний розсуд змінити своє прізвище та (або) власне ім'я.

Фізична особа, яка досягла чотирнадцяти років, має право змінити своє прізвище та (або) власне ім'я за згодою батьків (одного з батьків - у разі, коли другий з батьків помер, визнаний безвісно відсутнім, оголошений померлим, визнаний обмежено дієздатним, недієздатним, позбавлений батьківських прав щодо цієї дитини, а також якщо відомості про батька (матір) дитини виключено з актового запису про її народження або якщо відомості про чоловіка як батька дитини внесені до актового запису про її народження за заявою матері) або за згодою піклувальника.

Заява про надання згоди батьків (одного з батьків) або піклувальника на зміну прізвища та (або) власного імені зазначеної особи може подаватися ними особисто, а у разі коли заява через поважну причину не може бути подана особисто одним з батьків, така заява, справжність підпису на якій має бути нотаріально засвідченою або прирівняна до нотаріально засвідченої, від його імені може бути подана другим з батьків.

Фізична особа, яка досягла чотирнадцяти років, має право на зміну по батькові у разі зміни її батьком свого власного імені.

2. Державна реєстрація зміни імені проводиться за заявою про зміну імені фізичної особи, яка досягла віку, встановленого законом, відділом державної реєстрації актів цивільного стану за місцем її проживання.

3. Заява про зміну імені (додаток 16) подається в письмовій формі за умови пред'явлення паспорта громадянина України.

Для зміни імені фізичної особи, яка досягла чотирнадцятирічного віку, разом з відповідною заявою подаються свідоцтво про народження та довідка з місця проживання.

Фізична особа, яка досягла шістнадцятирічного віку, але не отримала паспорт громадянина України, пред'являє свідоцтво про народження та довідку з місця проживання за умови, якщо від дня досягнення зазначеного віку минуло менше ніж один місяць.

4. До заяви про зміну імені додаються:

а) свідоцтво про народження заявника;

б) свідоцтво про шлюб (у разі коли заявник перебуває у шлюбі);

в) свідоцтво про розірвання шлюбу (у разі коли шлюб розірвано);

г) свідоцтва про народження дітей (у разі, коли заявник має малолітніх або неповнолітніх дітей);

г) свідоцтва про зміну імені заявника, батька чи матері, якщо воно раніше було змінено;

д) фотокартка заявника;

е) квитанція про сплату державного мита.

5. Під час подання заяви про зміну імені працівник відділу державної реєстрації актів цивільного стану звіряє вказані в ній відомості з поданими документами заявника, попереджає його про встановлену законодавством відповідальність за повідомлення неправдивих відомостей і про необхідність обміну паспорта громадянина України.

6. Для підтвердження достовірності поданих заявником документів відділ державної реєстрації актів цивільного стану, який прийняв заяву про зміну імені, додає до зазначених документів відповідні витяги з Державного реєстру актів цивільного стану громадян або копії відповідних актових записів цивільного стану.

Зміна імені проводиться за наявності в архівах відділів державної реєстрації актів цивільного стану України відповідних актових записів про народження малолітніх дітей заявника, до яких за наслідками державної реєстрації зміни імені у випадках, встановлених законом, вноситимуться зміни, та їх відомостей у Державному реєстрі актів цивільного стану громадян.

У разі якщо неможливо витребувати підтвердження відповідності відомостей у Державному реєстрі актів цивільного стану громадян даним паперових носіїв актових записів цивільного стану або копії актових записів цивільного стану у зв'язку з тимчасовою окупацією території України, державна реєстрація актів цивільного стану підтверджується відповідними свідоцтвами, якщо вони не містять незастережених виправлень, дописок чи явних ознак підробки.

(пункт 6 глави 4 розділу III доповнено новим абзацом третім згідно з наказом Міністерства юстиції України від 12.06.2014 р. N 919/5, у зв'язку з цим абзац третій вважати абзацом четвертим)

У разі відсутності в архівах відділів державної реєстрації актів цивільного стану України відповідних актових записів цивільного стану, зазначених в абзаці другому цього пункту, та відомостей у Державному реєстрі актів цивільного стану громадян або неможливості витребування копій вказаних актових записів у зв'язку з тимчасовою окупацією території України державну реєстрацію зміни імені може бути проведено тільки після їх поновлення та внесення відомостей до Державного реєстру актів цивільного стану громадян в установленому порядку.

(абзац четвертий пункту 6 глави 4 розділу III із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства юстиції України від 10.05.2012 р. N 709/5, від 12.06.2014 р. N 919/5)

7. У разі реєстрації громадянином України актів цивільного стану в компетентних органах іноземних держав, з якими Україна не уклала договорів про правову допомогу та правові відносини у цивільних та сімейних справах, державна реєстрація зміни імені проводиться без витребування копій актових записів цивільного стану.

Реєстрація актів цивільного стану компетентними органами іноземних держав підтверджується відповідними легалізованими у встановленому порядку документами про реєстрацію актів цивільного стану.

8. Відділ державної реєстрації актів цивільного стану надсилає необхідні матеріали до територіального органу Національної поліції України за місцем проживання заявника для надання висновку про можливість зміни імені.

9. Територіальний орган Національної поліції України за результатами відповідної перевірки, яка проводиться безоплатно, у місячний строк готує та надсилає висновок про можливість зміни імені разом з усіма матеріалами до відділу державної реєстрації актів цивільного стану.

Підставами для відмови у наданні дозволу на зміну імені є:

здійснення стосовно заявника кримінального провадження або його перебування під адміністративним наглядом;

(абзац третій пункту 9 глави 4 розділу III із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства юстиції України від 02.08.2013 р. N 1607/5)

наявність у заявника судимості, яку не погашено або не знято в установленому законом порядку;

офіційне звернення правоохоронних органів іноземних держав про оголошення розшуку заявника;

подання заявником неправдивих відомостей.

10. Заява про зміну імені розглядається відділом державної реєстрації актів цивільного стану у тримісячний строк з дня її подання. За наявності поважної причини цей строк може бути продовжено, але не більш як на три місяці.

Розгляд заяви про зміну імені може бути зупинено у разі потреби у поновленні актових записів про народження малолітніх дітей заявника та внесенні їх відомостей до Державного реєстру актів цивільного стану громадян.

11. Відділ державної реєстрації актів цивільного стану на підставі документів про зміну імені та висновку територіального органу Національної поліції України про можливість зміни імені готує висновок про надання дозволу на зміну імені (додаток 17) або про відмову у зміні імені (додаток 18) в двох примірниках, один з яких надсилає заявнику.

У разі надання дозволу на зміну імені заявник у тримісячний строк від дня його надання відділом державної реєстрації актів цивільного стану може звернутися для державної реєстрації зміни імені до відділу державної реєстрації актів цивільного стану, яким складається актовий запис про зміну імені. Якщо заявник без поважних причин у зазначений строк не звернувся до відділу державної реєстрації актів цивільного стану для державної реєстрації зміни імені, дозвіл на зміну імені втрачає силу.

Відмова у наданні дозволу на зміну імені може бути оскаржена в суді в установленому порядку.

12. Державна реєстрація зміни імені не тягне за собою внесення змін до актових записів цивільного стану, складених стосовно особи, яка змінила ім'я, та її малолітніх і неповнолітніх дітей, крім передбачених законом випадків, а також її повнолітніх дітей.

На підставі актового запису про зміну імені відділ державної реєстрації актів цивільного стану змінює прізвище батьків в актовому записі про народження малолітніх дітей заявника у разі зміни прізвища таких дітей з дотриманням вимог статті 148 Сімейного кодексу України.

На підставі актового запису про зміну імені в актовому записі про народження малолітньої дитини заявника змінюються відомості щодо імені батька та по батькові дитини у разі подання батьками відповідної заяви про зміну по батькові дитини.

Після цього надсилаються відповідні повідомлення до відділу державної реєстрації актів цивільного стану управління державної реєстрації головних територіальних управлінь юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, в областях, містах Києві та Севастополі для внесення аналогічних змін до других примірників актових записів цивільного стану.

Відомості про зміну імені підлягають обов'язковому внесенню до Державного реєстру актів цивільного стану громадян.

Раніше видані свідоцтва про народження малолітніх дітей заявника вилучаються і знищуються в порядку, передбаченому Порядком обліку, звітності та зберігання бланків свідоцтв.

(абзац шостий пункту 12 глави 4 розділу III із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства юстиції України від 24.01.2013 р. N 170/5)

13. Про державну реєстрацію зміни імені призовника і військовозобов'язаного відділ державної реєстрації актів цивільного стану в семиденний строк надсилає повідомлення (додаток 19) районному, районному у місті, міському чи міськрайонному військовому комісаріату, у якому він перебуває на обліку, а також повідомлення (додаток 20) до територіального органу Національної поліції України, територіального підрозділу Державної міграційної служби України за місцем проживання заявника.

(пункт 13 глави 4 розділу III із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства юстиції України від 25.11.2015 р. N 2375/5)

14. Після державної реєстрації зміни імені відділом державної реєстрації актів цивільного стану на першій сторінці паспорта громадянина України у формі книжечки робиться відмітка про те, що зазначений документ підлягає обміну в місячний строк у зв'язку зі зміною імені.

5. Державна реєстрація смерті

1. Підставою для державної реєстрації смерті є:

а) лікарське свідоцтво про смерть (форма N 106/о), форма якого затверджена наказом Міністерства охорони здоров'я України від 08.08.2006 N 545, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 25.10.2006 за N 1150/13024 (далі - лікарське свідоцтво про смерть);

б) фельдшерська довідка про смерть (форма N 106-1/о), форма якої затверджена наказом Міністерства охорони здоров'я України від 08.08.2006 N 545, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 25.10.2006 за N 1150/13024 (далі - фельдшерська довідка про смерть);

в) лікарське свідоцтво про перинатальну смерть;

г) рішення суду про оголошення особи померлою;

г) рішення суду про встановлення факту смерті особи в певний час;

д) повідомлення державного архіву або органів Служби безпеки України у разі реєстрації смерті осіб, репресованих за рішенням несудових та судових органів;

е) повідомлення установи виконання покарань або слідчого ізолятора, надіслане разом з лікарським свідоцтвом про смерть.

Ці документи додаються до другого примірника актового запису про смерть.

Для розгляду справи про встановлення факту смерті у суді відділ державної реєстрації актів цивільного стану на прохання заявника складає письмову відмову у проведенні державної реєстрації смерті (додаток 21), у якій викладає причини неможливості проведення такої реєстрації.

(пункт 1 глави 5 розділу III доповнено абзацом десятим згідно з
наказом Міністерства юстиції України від 02.12.2016 р. N 3447/5)

2. Заява про державну реєстрацію смерті подається не пізніше трьох днів з дня настання смерті чи виявлення трупа, а в разі неможливості одержання лікарського свідоцтва про смерть, фельдшерської довідки про смерть - не пізніше п'яти днів.

3. Державна реєстрація смерті за заявою, поданою у строки, визначені пунктом 2 цієї глави, та до закінчення одного року з дня настання смерті, проводиться за останнім місцем проживання померлого, за місцем настання смерті чи виявлення трупа або за місцем поховання.

4. У разі настання смерті в дорозі (у поїзді, на судні, в літаку тощо) державна реєстрація смерті може бути проведена в найближчому органі державної реєстрації актів цивільного стану.

5. Державна реєстрація смерті осіб, що померли в слідчих ізоляторах або установах виконання покарань, у яких ці особи трималися або відбували покарання, проводиться відділами державної реєстрації актів цивільного стану за останнім місцем проживання до взяття під варту або засудження осіб чи за місцезнаходженням установи, про що робиться відмітка в графі "Для відміток". В актовому записі про смерть записується причина смерті, зазначена в лікарському свідоцтві про смерть.

6. Державна реєстрація смерті проводиться за місцем проживання заявника у разі: якщо заява надійшла після закінчення одного року з дня настання смерті; встановлення у судовому порядку факту смерті; звернення для реєстрації смерті особи, оголошеної судом померлою.

7. Державна реєстрація смерті проводиться за заявою родичів померлого, представників органу опіки та піклування, працівників житлово-експлуатаційних організацій, адміністрації закладу охорони здоров'я, де настала смерть, та інших осіб.

Особа, яка звернулася щодо державної реєстрації смерті, повинна пред'явити паспорт або паспортний документ. Відсутність зазначеного документа не є підставою для відмови в державній реєстрації смерті, але про це робиться відповідна відмітка в графі "Для відміток" актового запису про смерть.

8. Якщо заява про державну реєстрацію смерті надійшла після закінчення одного року з дня настання смерті, то державна реєстрація проводиться за наявності лікарського свідоцтва або фельдшерської довідки про смерть установленної форми на загальних підставах за заявою будь-якої особи, зазначеної у пункті 7 цієї глави, без складання висновку, але після перевірки наявності державної реєстрації смерті за місцем настання смерті, за місцем останнього проживання померлого, за місцем поховання чи виявлення трупа або за даними Державного реєстру актів цивільного стану громадян.

Складений актовий запис включається до книги поновлених актових записів цивільного стану за поточний рік.

9. Державна реєстрація смерті особи, оголошеної судом померлою, проводиться за рішенням суду, надісланим судом відділу державної реєстрації актів цивільного стану, після набрання ним законної сили або за заявою осіб, що були заявниками при розгляді судом справи, а також спадкоємців померлого при поданні рішення суду.

(абзац перший пункту 9 глави 5 розділу III із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства юстиції України від 02.12.2016 р. N 3447/5)

Складений актовий запис про смерть включається до книги поновлених актових записів цивільного стану за поточний рік. У цих випадках датою смерті вважається день набрання рішенням суду законної сили, якщо інше не зазначено в рішенні суду.

Державна реєстрація факту смерті, встановленого у судовому порядку, проводиться за заявою осіб, що були заявниками при розгляді судом справи, а також спадкоємців померлого при поданні рішення суду.

(абзац третій пункту 9 глави 5 розділу III із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства юстиції України від 02.12.2016 р. N 3447/5)

У разі направлення судом рішення про встановлення факту смерті особи на тимчасово окупованій території України до відділу державної реєстрації актів цивільного стану за місцем ухвалення рішення державна реєстрація смерті проводиться без звернення будь-якої особи.

(пункт 9 глави 5 розділу III доповнено новим абзацом четвертим згідно з наказом Міністерства юстиції України від 02.12.2016 р. N 3447/5, у зв'язку з цим абзац четвертий вважати абзацом п'ятим)

Складений актовий запис про смерть включається до книги державної реєстрації смерті за поточний рік, якщо з часу настання смерті не минуло одного року, або до книги поновлених актових записів цивільного стану за поточний рік, якщо минуло більше року.

10. Державна реєстрація смерті осіб, репресованих за рішенням несудових та судових органів, незалежно від часу її настання проводиться відділами державної реєстрації актів цивільного стану шляхом складання актового запису про смерть, який включається до книги поновлених актових записів про смерть за поточний рік. В актовому записі графі "Причина смерті" та "Місце смерті" заповнюються відповідно до повідомлення державного архіву або органів Служби безпеки України. Якщо причина та місце смерті невідомі, у відповідних графах записується "Не встановлено".

11. Державна реєстрація смерті осіб, які загинули в період проходження військової або альтернативної служби в мирний час, проводиться відділами державної реєстрації актів цивільного стану із зазначенням в актовому записі про те, що смерть настала в період проходження військової служби, якщо відповідний запис є у графі "Причина смерті" лікарського свідоцтва про смерть.

12. При державній реєстрації смерті невпізнаних осіб до актового запису про смерть уносяться тільки ті відомості, які містяться у лікарському свідоцтві про смерть.

При встановленні надалі відомостей про померлого, яких бракувало, зміни і доповнення до актового запису про смерть уносяться згідно із законодавством, яке регулює порядок внесення змін, поновлення та анулювання актових записів цивільного стану, на підставі висновку відділу державної реєстрації актів цивільного стану за наявності протоколу впізнання трупа.

13. Запис у графі актового запису про смерть "Причина смерті" повинен відповідати підпункту І-г пункту 11 лікарського свідоцтва про смерть, якщо заповнені всі чотири підпункти, підпункту І-в, якщо заповнені три підпункти, або підпункту І-б, якщо заповнені два підпункти, та підпункту І-а, якщо заповнений один підпункт.

14. Паспорт громадянина України померлого, а також військово-облікові та пільгові документи орган державної реєстрації актів цивільного стану, який реєструє смерть, вилучає для подальшого їх направлення до територіального підрозділу Державної міграційної служби України та районного (міського) військового комісаріату.

(абзац перший пункту 14 глави 5 розділу III із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства юстиції України від 02.08.2013 р. N 1607/5, у редакції наказу Міністерства юстиції України від 02.12.2016 р. N 3447/5)

На першій сторінці паспорта громадянина України у вигляді книжечки, військово-облікових та пільгових документів орган державної реєстрації актів цивільного стану робить відмітку: "Власник помер _____. Актовий запис про смерть N ____ від _____".

(пункт 14 глави 5 розділу III доповнено новим абзацом другим згідно з наказом Міністерства юстиції України від 02.12.2016 р. N 3447/5, у зв'язку з цим абзаци другий - шостий вважати відповідно абзацами третім - сьомим)

Список паспортів громадян України, зданих у зв'язку з державною реєстрацією смерті (додаток 22), до якого додаються зазначені документи, передається щомісяця, але не пізніше 10 числа місяця, що настає за звітним, до територіального підрозділу Державної міграційної служби України за місцезнаходженням відділу державної реєстрації актів цивільного стану.

(абзац третій пункту 14 глави 5 розділу III із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства юстиції України від 02.08.2013 р. N 1607/5, у редакції наказу Міністерства юстиції України від 27.12.2013 р. N 2784/5, із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства юстиції України від 02.12.2016 р. N 3447/5)

Список пільгових посвідчень та військово-облікових документів, зданих у зв'язку з державною реєстрацією смерті, до якого додаються зазначені документи, передається в семиденний строк після її проведення до військових комісаріатів за останнім місцем проживання померлих за формою, наведеною у додатку 22 до цих Правил.

(пункт 14 глави 5 розділу III доповнено новим абзацом четвертим згідно з наказом Міністерства юстиції України від 27.12.2013 р. N 2784/5, у зв'язку з цим абзаци четвертий - шостий вважати відповідно абзацами п'ятим - сьомим)

Непередача зазначених документів не є перешкодою для державної реєстрації смерті. Орган державної реєстрації актів цивільного стану зобов'язаний повідомити про непередачу документів не пізніше 10 числа місяця, що настає за звітним, територіальні підрозділи Державної міграційної служби України та в семиденний строк військові комісаріати за останнім місцем проживання померлих, про що робиться відмітка у графі "Для відміток" актового запису про смерть.

(абзац п'ятий пункту 14 глави 5 розділу III у редакції наказу Міністерства юстиції України від 27.12.2013 р. N 2784/5)

Державна реєстрація смерті іноземців та осіб без громадянства проводиться на загальних підставах з дотриманням вимог чинного законодавства України. У цих випадках паспортні документи померлого невідкладно надсилаються до відділу державної реєстрації актів цивільного стану управління державної реєстрації головних територіальних управлінь юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, в областях, містах Києві та Севастополі для подальшого направлення їх до Міністерства закордонних справ України або повертаються особі, яка супроводжує тіло померлої особи, про що в графі "Для відміток" актового запису про смерть робиться відповідна відмітка, яка засвідчується підписом цієї особи.

(абзац шостий пункту 14 глави 5 розділу III із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства юстиції України від 10.05.2012 р. N 709/5)

Про державну реєстрацію смерті іноземця відділ державної реєстрації актів цивільного стану управління державної реєстрації головних територіальних управлінь юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, в областях, містах Києві та Севастополі на підставі повідомлення відділу державної реєстрації актів цивільного стану, яким зареєстровано смерть, невідкладно інформує Міністерство закордонних справ України. У вказаному повідомленні зазначаються прізвище, ім'я та по батькові (за наявності) померлого, громадянство, дата складання, номер актового запису про смерть, найменування відділу державної реєстрації актів цивільного стану, яким складено цей актовий запис, дата смерті.

(абзац сьомий пункту 14 глави 5 розділу III із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства юстиції України від 02.12.2016 р. N 3447/5)

15. Якщо державна реєстрація смерті проводиться на підставі рішення суду про оголошення особи померлою або встановлення факту смерті особи на тимчасово окупованій території України,

надісланого судом, свідоцтво про смерть оформлюється та видається заявнику під час його звернення до органу державної реєстрації актів цивільного стану.

Про особливості проведення такої державної реєстрації смерті проставляється відповідна відмітка у графі "Для відміток" актового запису про смерть.

(главу 3 розділу III доповнено новим пунктом 15 згідно з наказом Міністерства юстиції України від 02.12.2016 р. N 3447/5, у зв'язку з цим пункти 15 - 17 вважати відповідно пунктами 16 - 18)

16. Після державної реєстрації смерті відділ державної реєстрації актів цивільного стану видає витяг з Державного реєстру актів цивільного стану громадян про смерть для отримання допомоги на поховання.

У разі державної реєстрації смерті виконавчим органом сільської, селищної, міської (крім міст обласного значення) ради видається довідка для отримання допомоги на поховання, у якій зазначаються: прізвище, власне ім'я, по батькові померлої особи; дата смерті; місце смерті; номер та дата складання актового запису про смерть; найменування органу, що здійснив державну реєстрацію акту цивільного стану.

Про видачу витягу з Державного реєстру актів цивільного стану громадян про смерть для отримання допомоги на поховання та відповідної довідки в графі "Для відміток" обох примірників актового запису про смерть робиться відповідна відмітка і проставляється підпис заявника.

У разі якщо витяг з Державного реєстру актів цивільного стану громадян про смерть для отримання допомоги на поховання та відповідна довідка не видані, в графі "Для відміток" актового запису про смерть про це робиться відмітка, яка засвідчується підписом заявника.

(пункт 16 глави 5 розділу III доповнено абзацом четвертим згідно з наказом Міністерства юстиції України від 02.08.2013 р. N 1607/5)

17. Щомісяця, але не пізніше 10 числа місяця, що настає за звітним, відділи державної реєстрації актів цивільного стану направляють: територіальним органам Державної фіскальної служби України - повідомлення про громадян, які померли, для зняття з обліку в Державному реєстрі фізичних осіб - платників податків та інших обов'язкових платежів (додаток 23), органам праці та соціального захисту населення - повідомлення про громадян, які померли, для зняття з обліку в Єдиному державному автоматизованому реєстрі осіб, які мають право на пільги (додаток 24).

(абзац перший пункту 17 глави 5 розділу III із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства юстиції України від 02.12.2016 р. N 3447/5)

Органи державної реєстрації актів цивільного стану протягом десяти робочих днів з дня державної реєстрації смерті особи подають відповідні відомості територіальним органам Пенсійного фонду України.

У разі смерті дитини орган державної реєстрації актів цивільного стану протягом 10 днів після державної реєстрації смерті дитини направляє органу праці та соціального захисту населення за місцем державної реєстрації повідомлення про померлих дітей (додаток 25).

18. Якщо при державній реєстрації смерті стане відомо про дітей, які позбавлені батьківського піклування, то орган державної реєстрації актів цивільного стану зобов'язаний у той самий день письмово повідомити про це орган опіки та піклування за місцезнаходженням дітей.

IV. Видача документів про державну реєстрацію актів цивільного стану

1. Повторна видача свідоцтва про державну реєстрацію актів цивільного стану здійснюється районними, районними у містах, міськими (міст обласного значення), міськрайонними, міжрайонними відділами державної реєстрації актів цивільного стану головних територіальних управлінь юстиції та відділами державної реєстрації актів цивільного стану управлінь державної реєстрації головних територіальних управлінь юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, в областях, містах Києві та Севастополі, а також дипломатичними представництвами та консульськими установами України.

(абзац перший пункту 1 розділу IV із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства юстиції України від 02.08.2013 р. N 1607/5, у редакції наказу Міністерства юстиції України від 02.12.2016 р. N 3447/5)

Абзац другий пункту 1 розділу IV виключено

(згідно з наказом Міністерства юстиції України від 09.12.2014 р. N 2079/5)

2. Якщо оригінал свідоцтва про державну реєстрацію акту цивільного стану вкрадено, загублено, пошкоджено чи знищено, повторна видача свідоцтва здійснюється відділами державної реєстрації актів цивільного стану на підставі актового запису цивільного стану, складеного як в електронному вигляді, так і на паперовому носії.

Повторна видача свідоцтв про державну реєстрацію актів цивільного стану у такому випадку здійснюється відділами державної реєстрації актів цивільного стану незалежно від місця державної реєстрації акту цивільного стану та місця проживання заявника.

Відділ державної реєстрації актів цивільного стану видає повторно свідоцтво про державну реєстрацію акту цивільного стану після безпосередньої перевірки відповідності відомостей у Державному реєстрі актів цивільного стану громадян даним паперового носія актового запису цивільного стану або на підставі підтвердження про це відділу державної реєстрації актів цивільного стану за місцем складання актового запису цивільного стану.

Витребування та направлення відповідного підтвердження здійснюються в порядку та строки, встановлені пунктом 3.11 розділу III Інструкції з ведення Державного реєстру актів цивільного стану громадян, затвердженої наказом Міністерства юстиції України від 24 липня 2008 року N 1269/5, зареєстрованої у Міністерстві юстиції України 25 липня 2008 року за N 691/15382 (далі - Інструкція з ведення Реєстру).

Свідоцтво про державну реєстрацію акту цивільного стану видається повторно без підтвердження у разі зберігання актового запису цивільного стану на тимчасово окупованій території України.

(абзац п'ятий пункту 2 розділу IV із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства юстиції України від 02.12.2016 р. N 3447/5)

(розділ IV доповнено новим пунктом 2 згідно з наказом Міністерства юстиції України від 09.12.2014 р. N 2079/5)

3. У разі внесення змін до актового запису цивільного стану чи його поновлення повторна видача свідоцтва здійснюється на підставі паперового носія актового запису цивільного стану.

(розділ IV доповнено новим пунктом 3 згідно з наказом Міністерства юстиції України від 09.12.2014 р. N 2079/5, у зв'язку з цим пункти 2 - 19 вважати відповідно пунктами 4 - 21)

Після поновлення актового запису цивільного стану, що зберігається на тимчасово окупованій території, та проставлення відповідної відмітки у Державному реєстрі актів цивільного стану громадян видача документів про проведення державної реєстрації актів цивільного стану здійснюється виключно на підставі поновленого актового запису цивільного стану.

(пункт 3 розділу IV доповнено абзацом другим згідно з наказом Міністерства юстиції України від 02.12.2016 р. N 3447/5)

4. Повторна видача свідоцтва про державну реєстрацію акту цивільного стану здійснюється за заявою особи, щодо якої складено запис, батьків, усиновлювачів, опікунів, піклувальників, представника закладу охорони здоров'я, навчального або іншого дитячого закладу, де постійно перебуває дитина, органу опіки та піклування. Свідоцтво про державну реєстрацію акту цивільного стану видається представникам зазначених установ за довіреністю установи та при пред'явленні документів, що посвідчують їх особу.

Особам, яким виповнилося 16 років, свідоцтво про державну реєстрацію акту цивільного стану може повторно видаватися за наявності паспорта (паспортного документа).

Свідоцтва про народження дітей повторно видаються їх батькам і усиновителям незалежно від віку дитини.

Свідоцтво про смерть повторно видається другому з подружжя, а також дітям, у тому числі й усиновленим, та їх законним представникам, близьким родичам померлого (братам і сестрам, онукам, діду і бабі як з боку батька, так і з боку матері), особі, яка є спадкоємцем за законом або заповітом, представникові органу опіки та піклування у разі виконання ним повноважень з опіки та піклування стосовно осіб, які мають право на отримання такого свідоцтва.

Особі, позбавленій батьківських прав, свідоцтва про народження дітей повторно не видаються.

Після припинення шлюбу внаслідок його розірвання свідоцтва про шлюб повторно не видаються. У таких випадках на письмове прохання заявників відділ державної реєстрації актів цивільного стану видає витяг з Державного реєстру актів цивільного стану громадян про шлюб щодо підтвердження дошлюбного прізвища.

Свідоцтва про державну реєстрацію актів цивільного стану можуть повторно видаватися представнику особи, яка має право на повторне отримання свідоцтва про державну реєстрацію акту цивільного стану, у разі документального підтвердження його повноважень.

(абзац сьомий пункту 4 розділу IV із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства юстиції України від 27.12.2013 р. N 2784/5)

5. На свідоцтвах про державну реєстрацію актів цивільного стану, що повторно видаються, робиться відмітка "Повторно".

У паперовому носії актового запису цивільного стану, на підставі якого повторно видано свідоцтво, проставляються серія, номер та дата його видачі.

(абзац другий пункту 5 у редакції наказу Міністерства юстиції України від 09.12.2014 р. N 2079/5)

6. Громадяни України та особи без громадянства, які проживають в Україні, витребовують документи на підтвердження фактів реєстрації актів цивільного стану, здійснених компетентними органами іноземної держави, через Міністерство закордонних справ України, якщо інший порядок не встановлено міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

7. Документи про державну реєстрацію актів цивільного стану іноземців, осіб без громадянства та громадян України, які проживають за кордоном, витребовуються через дипломатичні представництва та консульські установи України за кордоном, а також через Міністерство закордонних справ України за заявою або анкетою (установленого зразка), підписаною особою, яка витребує документи.

Якщо договорами про правову допомогу та правові відносини у цивільних і сімейних справах, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, установлений інший порядок витребування цих документів від компетентних органів іноземних держав, то діють правила, передбачені відповідним договором.

8. Особам, щодо яких державна реєстрація актів цивільного стану проводилась у дипломатичних представництвах або консульських установах України, видача свідоцтв про державну реєстрацію актів цивільного стану здійснюється районними, районними у містах, міськими (міст обласного значення), міськрайонними, міжрайонними відділами державної реєстрації актів цивільного стану головних територіальних управлінь юстиції, а також відділами державної реєстрації актів цивільного стану управлінь державної реєстрації головних територіальних управлінь юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, в областях, містах Києві та Севастополі, якщо такі записи передано на зберігання відділам державної реєстрації актів цивільного стану управлінь державної реєстрації головних територіальних управлінь юстиції у місті Києві та Київській області.

(пункт 8 розділу IV у редакції наказу Міністерства юстиції України від 02.12.2016 р. N 3447/5)

9. У заяві (додатки 26 - 30) щодо повторної видачі відповідного свідоцтва про державну реєстрацію акту цивільного стану зазначаються: прізвище, власне ім'я, по батькові та адреса заявника; прізвище, власне ім'я, по батькові особи, щодо якої запитується свідоцтво; яке необхідне свідоцтво; коли і яким органом державної реєстрації актів цивільного стану складено актовий запис цивільного стану; мета запиту цього свідоцтва та проставляється особистий підпис заявника.

Якщо витребується свідоцтво про народження, то додатково зазначаються прізвище, власне ім'я, по батькові батьків.

При витребуванні свідоцтва про шлюб або розірвання шлюбу зазначаються прізвища, власні імена, по батькові обох з подружжя.

На заяві (додаток 30) щодо повторної видачі свідоцтва про смерть відділ державної реєстрації актів цивільного стану зазначає дані документів, які підтверджують родинні стосунки заявника з померлим або право на спадкування.

10. Особам, які звернулися до відділу державної реєстрації актів цивільного стану особисто, свідоцтва про державну реєстрацію актів цивільного стану повторно видаються того самого дня при пред'явленні ними паспорта або паспортного документа.

За заявою щодо повторної видачі відповідного свідоцтва про державну реєстрацію акту цивільного стану, яка надійшла поштою, свідоцтво надсилається в 15-денний строк до відділу державної

реєстрації актів цивільного стану України за місцем проживання заявника, про що доводиться до його відома.

На заяві зазначаються назва відділу державної реєстрації актів цивільного стану, до якого надіслано свідоцтво про державну реєстрацію акту цивільного стану, дата надіслання, а також номер і серія свідоцтва.

Свідоцтва про державну реєстрацію актів цивільного стану пересилаються тільки рекомендованими листами.

11. При повторній видачі свідоцтв про державну реєстрацію актів цивільного стану на підставі метричних книг дата повинна зазначатися за новим стилем (до числа, указанного в метричній книзі щодо події, яка відбулася у XIX столітті до 1 січня 1901 року, слід додати 12 днів, а до числа, зазначеного в метричній книзі щодо події, яка відбулася після 1 січня 1901 року, - 13 днів).

Назва місцевості в повторно виданих свідоцтвах про державну реєстрацію актів цивільного стану зазначається відповідно до існуючого адміністративно-територіального устрою на день видачі свідоцтва, а у виняткових випадках, якщо це не є можливим, - за старим адміністративно-територіальним устроєм згідно з даними актового запису цивільного стану, на підставі якого видається документ.

12. Якщо окремі графи в актових записах цивільного стану не заповнені або відсутні, то вони в повторно виданих свідоцтвах про державну реєстрацію актів цивільного стану прокреслюються.

Якщо в актовому записі про народження відсутні графи "По батькові" та "Місце народження", що стосуються даних про дитину, або відсутні відомості у цих графах, то одночасно з повторною видачею свідоцтва про народження відомості щодо по батькові та місця народження дитини доповнюються з дотриманням вимог Правил внесення змін до актових записів цивільного стану, їх поновлення та анулювання, затверджених наказом Міністерства юстиції України від 12 січня 2011 року N 96/5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 14 січня 2011 року за N 55/18793 (далі - Правила внесення змін), у разі особистого звернення заявника до відділу державної реєстрації актів цивільного стану за місцем зберігання актового запису. Якщо до відділу державної реєстрації актів цивільного стану звернувся представник особи, яка має правові підстави для отримання свідоцтва про народження, відомості доповнюються у разі документального підтвердження його повноважень на вчинення цих дій.

(пункт 12 розділу IV доповнено абзацом другим згідно з наказом Міністерства юстиції України від 13.06.2014 р. N 921/5)

Якщо заява щодо повторної видачі свідоцтва про державну реєстрацію акту цивільного стану надійшла до відділу державної реєстрації актів цивільного стану поштою, графи свідоцтва про народження "По батькові" та "Місце народження" прокреслюються. У повідомленні про направлення свідоцтва про народження до відділу державної реєстрації актів цивільного стану за місцем проживання заявника одночасно роз'яснюються причини незаповнення окремих граф свідоцтва про народження та порядок доповнення відсутніх відомостей відповідно до Правил внесення змін.

(пункт 12 розділу IV доповнено абзацом третім згідно з наказом Міністерства юстиції України від 13.06.2014 р. N 921/5)

13. Перевірка наявності актового запису цивільного стану проводиться за даними Державного реєстру актів цивільного стану громадян, а також за даними книг державної реєстрації актів

цивільного стану і метричних книг, які зберігаються в архіві відділу державної реєстрації актів цивільного стану, до внесення їх відомостей до цього Реєстру.

Якщо актового запису цивільного стану в книгах державної реєстрації актів цивільного стану чи в метричних книгах відповідно до дати реєстрації (запису) акту цивільного стану, зазначеної в заяві щодо повторної видачі відповідного свідоцтва, не виявлено, відділом державної реєстрації актів цивільного стану проводиться перевірка першого та другого примірників актового запису цивільного стану за сім років: за рік, указаний у заяві, а також за три попередні і три наступні роки та за поновленими актовими записами цивільного стану.

У разі відсутності актового запису цивільного стану відділом державної реєстрації актів цивільного стану заявникові видається витяг з Державного реєстру актів цивільного стану громадян про відсутність актового запису цивільного стану у порядку, передбаченому Інструкцією з ведення Реєстру.

(абзац третій пункту 13 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства юстиції України від 09.12.2014 р. N 2079/5)

Якщо заявником порушується питання поновлення втраченого актового запису цивільного стану, відділ державної реєстрації актів цивільного стану безпосередньо долучає витяг з Державного реєстру актів цивільного стану громадян про відсутність актового запису цивільного стану до відповідних матеріалів з поновлення актового запису.

(пункт 13 розділу IV доповнено абзацом четвертим згідно з наказом Міністерства юстиції України від 20.01.2012 р. N 112/5)

У тих випадках, коли актовий запис цивільного стану або метричний запис передано на зберігання до відповідного державного архіву області, міст Києва і Севастополя, відділ державної реєстрації актів цивільного стану витребує з архіву архівну копію цього запису, на підставі якої повторно видає свідоцтво про державну реєстрацію акту цивільного стану. Запит щодо витребування архівної копії та видача свідоцтва здійснюються не пізніше трьох робочих днів з дня отримання заяви щодо повторної видачі цього документа та відповідно надходження архівної копії.

(пункт 13 розділу IV доповнено абзацом п'ятим згідно з наказом Міністерства юстиції України від 02.08.2013 р. N 1607/5)

14. Пункт 14 розділу IV виключено

(згідно з наказом Міністерства юстиції України від 26.12.2016 р. N 3773/5)

15. Пункт 15 розділу IV виключено

(згідно з наказом Міністерства юстиції України від 26.12.2016 р. N 3773/5, у зв'язку з цим пункти 16 - 21 вважати відповідно пунктами 14 - 19)

14. З метою обліку виданих відділом витягів з Державного реєстру актів цивільного стану громадян у кожному відділі ведеться відповідний журнал обліку, у якому зазначаються порядковий номер, дата надходження заяви, прізвище, власне ім'я, по батькові заявника, про видачу якого витягу порушено питання, відомості про актовий запис цивільного стану, який є підставою для видачі витягу, а також номер витягу в Державному реєстрі актів цивільного стану громадян, дата видачі

витягу та підпис заявника або вихідний номер та дата надсилання витягу до державних органів, органів місцевого самоврядування або до компетентних органів іноземних держав (для вручення заявникові).

(пункт 14 розділу IV у редакції наказу
Міністерства юстиції України від 26.12.2016 р. N 3773/5)

15. Запити, які надходять від державних органів, органів місцевого самоврядування (їх посадових осіб), виконуються на загальних підставах з дотриманням вимог чинного законодавства.

У разі особистого подання заяви посадовою особою державного органу, органу місцевого самоврядування така особа пред'являє службове посвідчення та документ про підставу отримання витягу (із зазначенням відповідних норм закону та реквізитів справи (провадження)).

(розділ IV доповнено новим пунктом 15 згідно з
наказом Міністерства юстиції України від 26.12.2016 р. N 3773/5,
у зв'язку з цим пункти 15 - 19 вважати відповідно пунктами 16 - 20)

16. Запити Міністерства закордонних справ України, пов'язані з діяльністю органів державної реєстрації актів цивільного стану, направляються Міністерству юстиції України і спрямовуються для виконання головним територіальним управлінням юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, в областях, містах Києві та Севастополі.

(пункт 16 розділу IV із змінами, внесеними згідно з наказом
Міністерства юстиції України від 02.12.2016 р. N 3447/5)

17. Запити іноземних установ щодо надіслання документів, пов'язаних з державною реєстрацією актів цивільного стану, виконуються в порядку, передбаченому міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

18. Запити, які надходять від адвокатів або адвокатських об'єднань, виконуються на загальних підставах з дотриманням вимог чинного законодавства.

19. Копії актових записів цивільного стану видаються на підставі ухвали (письмового запиту) суду (судді) у зв'язку зі справами, що перебувають у його провадженні, а також на письмові запити Міністерства юстиції України, відділу державної реєстрації актів цивільного стану України, дипломатичного представництва та консульської установи України, нотаріуса, органу досудового розслідування, інших державних органів, якщо запит зроблено у зв'язку зі здійсненням ними повноважень, визначених актами законодавства, із зазначенням мети їх витребування.

(пункт 19 розділу IV із змінами, внесеними згідно з наказами
Міністерства юстиції України від 20.01.2012 р. N 112/5,
від 28.03.2013 р. N 588/5,
у редакції наказу Міністерства
юстиції України від 02.08.2013 р. N 1607/5,
із змінами, внесеними згідно з наказами
Міністерства юстиції України від 26.12.2016 р. N 3773/5)

20. На запит будь-якої фізичної або юридичної особи відділ державної реєстрації актів цивільного стану видає ксерокопію або фотокопію записів метричних книг, які були складені понад 75 років тому, але включені до об'єднаних книг, загальний строк зберігання яких у відділі ще не минув, якщо це не загрожує стану документів.

Якщо на одному аркуші метричної книги знаходиться декілька записів, під час копіювання запитуваного метричного запису інші записи повинні бути закриті.

Засвідчення ксерокопії (фотокопії) метричного запису здійснюється з дотриманням вимог діловодства, пошукові дані (номер фонду, опису, справи) вміщуються на звороті кожного аркуша, засвідчувальний напис і печатка відділу державної реєстрації актів цивільного стану розміщуються на звороті останнього аркуша документа.

У тексті засвідчувального напису робиться застереження, що цей документ не може бути розмножений (повністю чи у витягах), в інший спосіб тиражований або включений до інформаційних мереж, баз даних.

(розділ IV доповнено пунктом 20 згідно з наказом
Міністерства юстиції України від 13.06.2014 р. N 921/5)

**Директор Департаменту у справах
цивільного стану громадян**

В. В. Кунда

Додаток 1
до Правил державної реєстрації актів
цивільного стану в Україні

Штамп органу державної реєстрації
актів цивільного стану,
вихідний номер та дата

(прізвище, власне ім'я, по батькові)

(місце проживання заявника)

Відмова у проведенні державної реєстрації народження

(назва органу державної реєстрації актів цивільного стану)
розглянув документи, подані для державної реєстрації народження дитини жіночої/чоловічої статі
(необхідне підкреслити), народженої _____

(дата народження дитини)

у _____:
(прізвище, власне ім'я, по батькові матері дитини)

(назва, дата та номер документа, ким видано)

Відповідно до частини четвертої статті 13 Закону України "Про державну реєстрацію актів цивільного стану" державна реєстрація народження проводиться на підставі визначених центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я, документів, що підтверджують факт народження. За відсутності документа закладу охорони здоров'я або медичної консультаційної комісії, що підтверджує факт народження, підставою для проведення державної реєстрації актів цивільного стану є рішення суду про встановлення факту народження.

Аналіз документів, представлених заявником, свідчить, що

(зазначити причину відмови)

Враховуючи викладене, у проведенні державної реєстрації народження на підставі пред'явлених документів відмовити.

Керівник органу державної реєстрації
актів цивільного стану

(підпис)

(ініціали та прізвище)

М. П.

(Правила доповнено новим додатком 1 згідно з наказом
Міністерства юстиції України від 02.12.2016 р. N 3447/5,
у зв'язку з цим додатки 1 - 28 вважати відповідно додатками 2 - 29)

Додаток 2
до Правил державної реєстрації актів
цивільного стану в Україні

До

(назва органу державної реєстрації актів цивільного
стану)
від

(прізвища, власні імена, по батькові батьків)

ЗАЯВА
матері та батька дитини про визнання батьківства

Я, _____, визнаю
себе батьком _____,
який(а) народився(лась) _____
у _____.

прізвище, власне ім'я, по батькові)

(прізвище, власне ім'я, по батькові дитини)

(число, місяць, рік)

(прізвище, власне ім'я, по батькові)

Я, _____, мати
_____ підтверджую, що
_____ є його (її) батьком.

(прізвище, власне ім'я, по батькові при державній реєстрації народження дитини)

(прізвище, власне ім'я, по батькові дитини)

(прізвище, власне ім'я, по батькові)

Відповідно до статті 126 Сімейного кодексу України просимо внести відомості про батька до актового запису про народження нашої дитини, по батькові дитини просимо вказати за власним іменем батька _____, присвоїти їй прізвище батька _____, виправити дошлюбне прізвище матері з _____ на шлюбне прізвище _____, яке взяте при державній реєстрації шлюбу з батьком дитини, та видати свідоцтво про народження дитини.

Про себе повідомляємо:

	БАТЬКО	МАТИ
1. Прізвище		
2. Власне ім'я		
3. По батькові		
4. Дата народження		
5. Громадянство		

Місце реєстраційного
штампа (відмітки)

6. Місце проживання (повна адреса)		
7. Назва документа, що посвідчує особу: паспорт або паспортний документ (серія, номер, яким		

органом і коли виданий)		
8. Якщо батьки дитини перебувають у шлюбі, вказати місце державної реєстрації шлюбу, номер та дату складання актового запису про шлюб		

До заяви додаємо: _____
 _____ (перелік документів)

Підписи батьків:

Батько _____ Мати _____

 (число, місяць, рік)

Додаток 3
 до Правил державної реєстрації актів
 цивільного стану в Україні

До _____

 (назва органу державної реєстрації актів цивільного
 стану)
 від _____

 (прізвища, власні імена, по батькові батьків)

ЗАЯВА про визнання батьківства до народження дитини

Я, _____, визнаю себе батьком
 _____ (прізвище, власне ім'я, по батькові)
 дитини, яка буде народжена у _____
 _____ (прізвище, власне ім'я, по батькові).

Я, _____, підтверджую, що батьком моєї
 _____ (прізвище, власне ім'я, по батькові майбутньої матері)

майбутньої дитини є _____.
(прізвище, власне ім'я, по батькові)

Надалі при державній реєстрації народження відповідно до статті 126 Сімейного кодексу України просимо внести відомості про батька до актового запису про народження нашої дитини, по батькові дитини просимо вказати за власним іменем батька _____, присвоїти їй прізвище батька _____.

Про себе повідомляємо:

	БАТЬКО	МАТИ
1. Прізвище		
2. Власне ім'я		
3. По батькові		
4. Дата народження		
5. Громадянство		
6. Місце проживання (повна адреса)		
7. Назва документа, що посвідчує особу: паспорт або паспортний документ (серія, номер, яким органом і коли виданий)		

Місце реєстраційного
штампа (відмітки)

До заяви додаємо: _____
(перелік документів)

Підписи батьків:

Батько _____ Мати _____

(число, місяць, рік)

Додаток 4
до Правил державної реєстрації актів
цивільного стану в Україні

До _____
(назва органу державної реєстрації актів цивільного стану)
від _____
(прізвище, власне ім'я, по батькові заявника)

Місце проживання _____

ЗАЯВА
про державну реєстрацію народження відповідно до частини першої статті 135
Сімейного кодексу України

Відповідно до частини першої статті 135 Сімейного кодексу України прошу внести відомості про батька до актового запису про народження дитини _____.
(прізвище, власне ім'я, по батькові)

У графі "Відомості про батька" прошу записати прізвище, громадянство батька за прізвищем, громадянством матері і вказати таке його власне ім'я та по батькові:

(число, місяць, рік)

Підпис _____

Місце реєстраційного
штампа (відмітки)

Додаток 5
до Правил державної реєстрації актів
цивільного стану в Україні

СПІЛЬНА ЗАЯВА
чоловіка та дружини (колишнього подружжя) про невизнання чоловіка
(колишнього чоловіка) батьком дитини

(потрібне підкреслити)

Я, _____, не визнаю себе батьком дитини,
(прізвище, власне ім'я, по батькові чоловіка (колишнього чоловіка))
народженої _____ моєю дружиною (колишньою дружиною)
(число, місяць та рік народження)

(прізвище, власне ім'я, по батькові дружини (колишньої дружини))

Я, _____, підтверджую, що мій чоловік
(прізвище, власне ім'я, по батькові матері)

(колишній чоловік) _____
(прізвище, власне ім'я, по батькові)
не є батьком народженої _____ мною дитини.
(число, місяць та рік народження)

(число, місяць, рік) Підпис _____

Підпис _____

Місце реєстраційного
штампа (відмітки)

Додаток 6
до Правил державної реєстрації актів
цивільного стану в Україні

СПІЛЬНА ЗАЯВА
попереднього чоловіка матері дитини та чоловіка у повторному шлюбі про
визнання батьківства

Я, _____, визнаю себе батьком дитини,
(прізвище, власне ім'я, по батькові батька)
народженої _____,
(число, місяць, рік народження дитини) (прізвище, власне ім'я, по батькові матері)
яка перебуває у шлюбі з _____.
(прізвище, власне ім'я, по батькові чоловіка)

Я, _____, не заперечую проти запису
(прізвище, власне ім'я, по батькові чоловіка)
батьком _____
(прізвище, власне ім'я, по батькові батька дитини)
дитини, народженої _____ моєю дружиною _____
(число, місяць, рік народження дитини)
_____.
(прізвище, власне ім'я, по батькові)

Я, _____, даю згоду на визнання і запис
(прізвище, власне ім'я, по батькові матері)
батьком _____
(прізвище, власне ім'я, по батькові)
дитини, _____ народженої _____ мною _____
(число, місяць, рік народження дитини)

Про себе повідомляємо:

№ з/п	Питання	Відповіді
1	Прізвище, власне ім'я, по батькові батька дитини	
2	Місце проживання батька дитини (повна адреса)	
3	Документ, що посвідчує особу батька дитини: серія, номер, дата видачі, орган, який видав паспорт або паспортний документ	

Місце реєстраційного
штампа (відмітки)

4	Прізвище, власне ім'я, по батькові чоловіка матері дитини	
5	Місце проживання чоловіка матері дитини (повна адреса)	
6	Документ, що посвідчує особу чоловіка матері дитини: серія, номер, дата видачі, орган, який видав паспорт або паспортний документ	
7	Прізвище, власне ім'я, по батькові матері дитини	
8	Місце проживання матері дитини (повна адреса)	
9	Документ, що посвідчує особу матері дитини: серія, номер, дата видачі, орган, який видав паспорт або паспортний документ	

(число, місяць, рік)

Підпис

(батька дитини)

Підпис

(матері дитини)

Підпис

(чоловіка у повторному шлюбі)

Додаток 7
до Правил державної реєстрації актів

<http://yurist-online.org/>

цивільного стану в Україні

До _____
(назва відділу державної реєстрації актів

цивільного стану)

від _____
(прізвище, власне ім'я, по батькові заявника)

Місце проживання _____

ЗАЯВА

про державну реєстрацію народження дитини, яка досягла одного року і більше

Прошу зареєструвати народження дитини та видати свідоцтво про народження.

Повідомляю про неї:

1. Прізвище _____ 2. Власне ім'я _____

3. По батькові _____

4. Дата народження _____

5. Місце народження _____

6. Прізвища, власні імена, по батькові батьків, їх дати народження та громадянство:

Батько _____

Мати _____

7. Назва документів, їх серії, номери, яким органом і коли видані:

Батька _____

Матері _____

8. Якими документами підтверджується факт народження дитини: _____

(назва документа, яким органом та коли виданий)

9. Причина несвоечасної державної реєстрації народження _____

Про відповідальність за повідомлення завідомо неправдивих відомостей відділу державної реєстрації актів цивільного стану попереджений(а).

(число, місяць, рік)

Підпис _____

Місце реєстраційного
штампа (відмітки)

Додаток 8
до Правил державної реєстрації актів
цивільного стану в Україні

До _____
(назва органу державної реєстрації актів

цивільного стану)

Від _____
(прізвища, власні імена, по батькові)

Державну _____ реєстрацію _____ шлюбу _____ призначено
на _____ о _____ годині _____ хвилин
(число, місяць, рік)

(підпис посадової особи, яка приймала заяву)

Шлюб зареєстрований _____, актовий запис N _____
(число, місяць, рік)

Місце _____ для _____
про сплату державного мита _____ квитанції

ЗАЯВА
про державну реєстрацію шлюбу

<http://yurist-online.org/>

	ВІН	ВОНА
1. Прізвище		
2. Власне ім'я		
3. По батькові		
4. Дата народження, виповнилося років		
5. Місце народження (місто, село, район, область, державна)		
6. Громадянство		
7. Відношення до військової служби: а) де перебуває на обліку; б) назва міста, номер поштової скриньки військової частини, де служить		

Місце реєстраційного
штампа (відмітки)

8. Сімейний стан (у шлюбі не перебуває, удівець (удова), шлюб розірвано). Назва документа, що підтверджує припинення попереднього шлюбу, номер та дата складання актового запису про розірвання шлюбу (смерть), назва відділу державної реєстрації актів цивільного стану, який проводив відповідну реєстрацію, номер та дата рішення суду про розірвання шлюбу, назва суду, яким ухвалено рішення		
9. Місце проживання (повна адреса)		
10. Назва документа, що посвідчує особу: паспорт або паспортний документ (серія, номер, яким органом і коли виданий)		

Перешкод до державної реєстрації шлюбу у нас немає.

Виявляючи взаємну згоду на вступ до шлюбу, просимо зареєструвати його в установленому законодавством порядку.

Після державної реєстрації шлюбу бажаємо мати прізвище:

<http://yurist-online.org/>

(чоловік)

(жінка)

З умовами і порядком державної реєстрації шлюбу, а також з обов'язком повідомити один одного про стан здоров'я ознайомлені.

Права й обов'язки як майбутніх подружжя і батьків нам роз'яснено.

Про відповідальність за утаювання обставин, що перешкоджають державній реєстрації шлюбу, або повідомлення завідомо неправдивих відомостей органу державної реєстрації актів цивільного стану попереджені.

(Місце для заяви про бажання наречених зареєструвати шлюб в урочистій обстановці; для відміток про отримання направлення на медичне обстеження або про відмову в цьому).

Підписи наречених:

Він

(дошлюбне прізвище)

Вона

(дошлюбне прізвище)

(число, місяць, рік)

Додаток 9

до Правил державної реєстрації актів
цивільного стану в Україні

Штамп
реєстрації
стану, вихідний номер та дата

органу
актів

державної
цивільного

До

(назва районного, районного у місті, міського

чи міськрайонного військового комісаріату)

ПОВІДОМЛЕННЯ

**про зміну військовозобов'язаними і призовниками прізвища у зв'язку з державною
реєстрацією шлюбу, розірвання шлюбу**

<http://yurist-online.org/>

(потрібне підкреслити)

N з/п	Прізвище, власне ім'я, по батькові до державної реєстрації шлюбу; державної реєстрації розірвання шлюбу; розірвання шлюбу (потрібне підкреслити). Дата народження	Місце проживання (повна адреса)	Номер актового запису про шлюб, розірвання шлюбу (потрібне підкреслити)	Дата державної реєстрації шлюбу; державної реєстрації розірвання шлюбу; розірвання шлюбу (потрібне підкреслити)	Прізвище, власне ім'я, по батькові після державної реєстрації шлюбу; державної реєстрації розірвання шлюбу; розірвання шлюбу (потрібне підкреслити)
1	2	3	4	5	6

Надсилається відповідно до статті 38 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу".

Керівник органу державної
реєстрації актів цивільного стану

(підпис)

(ініціали та прізвище)

М. П.

Додаток 10
до Правил державної реєстрації актів
цивільного стану в Україні

Штамп відділу державної
реєстрації актів цивільного
стану, вихідний номер та дата

До

(назва відділу державної реєстрації актів цивільного стану)

ПОВІДОМЛЕННЯ

(назва відділу державної реєстрації актів цивільного стану)
повідомляє, що _____ в актовому записі про шлюб N _____, складеному
(число, місяць, рік)
_____,
(число, місяць, рік) _____ (назва органу державної реєстрації актів цивільного стану)
проставлено відмітку про розірвання шлюбу на підставі рішення суду N _____, ухваленого
_____.
(число, місяць, рік) _____ (назва суду, що ухвалив рішення про розірвання шлюбу)

Згідно з пунктами 3, 25 глави 3 розділу III Правил державної реєстрації актів цивільного стану в Україні просимо зробити відмітку про розірвання шлюбу в другому примірнику актового запису про шлюб.

Керівник відділу державної реєстрації
актів цивільного стану

(підпис)

(ініціали та прізвище)

М. П.

Додаток 11
до Правил державної реєстрації актів
цивільного стану в Україні

До

(назва відділу державної реєстрації актів

цивільного стану)

від

(прізвища, власні імена, по батькові)

Розірвання шлюбу зареєстровано
_____, актовий запис N _____
(число, місяць, рік)

*Місце для квитанції
про сплату державного мита*

ЗАЯВА
про державну реєстрацію розірвання шлюбу на підставі рішення суду

(прошу) зареєструвати розірвання шлюбу на підставі рішення суду

(назва суду та дата ухвалення рішення)

Про себе повідомляємо(ю):

	ВІН	ВОНА
1. Прізвище, власне ім'я, по батькові		
2. Дата народження, місце народження		
3. Громадянство		
4. Відношення до військової служби: а) де перебуває на обліку; б) назва міста та номер поштової скриньки військової частини, де служить		
5. Який за рахунком шлюб (перший, другий тощо)		
6. Місце державної реєстрації шлюбу, що розривається. Номер та дата актового запису про шлюб		
7. Кількість спільних дітей віком до 18 років		
8. Яке прізвище бажає мати після державної реєстрації розірвання шлюбу (узяте при державній реєстрації шлюбу чи дошлюбне)		
9. Місце проживання (повна адреса)		

10. Назва документа, що посвідчує особу: паспорт або паспортний документ (серія, номер, яким органом та коли виданий)

Місце реєстраційного
штампа (відмітки)

З умовами розірвання шлюбу ознайомлені, про відповідальність за повідомлення завідомо неправдивих відомостей відділу державної реєстрації актів цивільного стану попереджені.

Підписи осіб, що розривають шлюб:

Він _____ Вона _____
(шлюбне прізвище) (шлюбне прізвище)

(число, місяць, рік)

Державне мито в сумі _____
сплачено в _____
(назва фінансової установи)

Квитанція N _____ від _____
(число, місяць, рік)

Додаток 12
до Правил державної реєстрації актів
цивільного стану в Україні

Штамп відділу державної
реєстрації актів цивільного
стану, вихідний номер та дата

До _____
(назва відділу державної реєстрації актів
цивільного стану)

ПОВІДОМЛЕННЯ

<http://yurist-online.org/>

Прошу доповнити актовий запис про розірвання шлюбу N _____, складений _____
(число, місяць, рік)

_____ (найменування відділу державної реєстрації актів цивільного стану)
на гр. _____,
(прізвище, власне ім'я, по батькові заявника до державної реєстрації розірвання шлюбу)
такими відомостями:

у графі 1 _____;
(прізвище після розірвання шлюбу)

у графі 4 _____;
(дата народження)

у графі 5 _____;
(громадянство)

у графі 6 _____;
(місце проживання (повна адреса))

у графі 7 _____;
(у якому за рахунком перебував(ла) шлюбі)

у графі 10 _____;
(сума та дата сплати держмита, номер квитанції, назва фінансової установи)

у графі 11 _____;
(назва документа, що посвідчує особу: серія, номер, яким органом та коли виданий)

у графі 13 _____;
(серія, номер та дата видачі свідоцтва про розірвання шлюбу)

Керівник відділу державної реєстрації
актів цивільного стану

(підпис)

(ініціали та прізвище)

М. П.

Додаток 13
до Правил державної реєстрації актів
цивільного стану в Україні

До

_____ (назва відділу державної реєстрації актів

_____ цивільного стану)

Від

_____ (прізвища, власні імена, по батькові)

Державна реєстрація розірвання шлюбу
призначена на _____
(число, місяць, рік)

_____ (підпис посадової особи, що прийняла заяву)

Розірвання шлюбу зареєстровано
_____, актовий запис N _____.
(число, місяць, рік)

*Місце для квитанції
про сплату державного мита*

ЗАЯВА
про розірвання шлюбу подружжя, яке не має дітей

Ми, що нижче підписалися, за взаємною згодою просимо розірвати шлюб
у встановленому законодавством порядку.

Спільних дітей не маємо.

Про себе повідомляємо:

	ВІН	ВОНА
1. Прізвище, власне ім'я, по батькові		
2. Дата народження, місце народження		
3. Громадянство		
4. Відношення до військової служби: а) де перебуває на обліку; б) назва міста та номер поштової скриньки військової частини, де служить		

Місце реєстраційного
штампа (відмітки)

5. Який за рахунком шлюб (перший, другий тощо)		
6. Місце державної реєстрації шлюбу, що розривається. Номер та дата актового запису про шлюб		
7. Яке прізвище бажає мати після розірвання шлюбу (узяте при державній реєстрації шлюбу чи дошлюбне)		
8. Місце проживання (повна адреса)		
9. Назва документа, що посвідчує особу: паспорт або паспортний документ (серія, номер, яким органом та коли виданий)		

З умовами розірвання шлюбу ознайомлені, про відповідальність за повідомлення завідомо неправдивих відомостей відділу державної реєстрації актів цивільного стану попереджені.

Підписи осіб, що розривають шлюб:

Він _____ Вона _____
(шлюбне прізвище) (шлюбне прізвище)

(число, місяць, рік)

Державне мито в сумі _____
сплачено в _____
(назва фінансової установи)

Квитанція N _____ від _____
(число, місяць, рік)

до Правил державної реєстрації актів
цивільного стану в Україні

До

(назва відділу державної реєстрації актів

цивільного стану)

Від

(прізвище, власне ім'я, по батькові)

ЗАЯВА

про розірвання шлюбу відповідно до статті 107 Сімейного кодексу України

Прошу розірвати шлюб з _____

(прізвище, власне ім'я, по батькові)

згідно зі статтею 107 Сімейного кодексу України.

Про себе та чоловіка (дружину) повідомляю:

	ВІН	ВОНА
1. Прізвище		
2. Власне ім'я		
3. По батькові		
4. Дата народження, місце народження		
5. Громадянство		
6. Який за рахунком шлюб (перший, другий тощо)		
7. Місце державної реєстрації шлюбу, що розривається, номер та дата актового запису		
8. Кількість спільних дітей віком до 18 років		
9. Відношення до військової служби: а) де перебуває на обліку; б) назва міста та номер поштової скриньки військової частини, де служить		

Місце реєстраційного
штампа (відмітки)

10. Яке прізвище бажає мати після розірвання шлюбу (дошлюбне чи взяте при державній реєстрації шлюбу)		
11. Місце проживання (повна адреса)		
12. Назва документа, що посвідчує особу: паспорт або паспортний документ (серія, номер, яким органом та коли виданий)		

Опікун недієздатного подружжя: _____
(прізвище, власне ім'я, по батькові)

(місце проживання: повна адреса із зазначенням індексу)

До заяви додаю: _____
(рішення суду, дата та місце його ухвалення)

(число, місяць, рік)

Підпис заявника _____

Додаток 15
до Правил державної реєстрації актів
цивільного стану в Україні

Штамп відділу державної
реєстрації актів цивільного
стану, вихідний номер та дата

До

(назва відділу державної реєстрації актів цивільного

стану)

ПОВІДОМЛЕННЯ
про державну реєстрацію розірвання шлюбу

_____ (назва відділу державної реєстрації актів цивільного стану) _____ (число, місяць, рік)
зареєстровано розірвання шлюбу між _____ (прізвища, власні імена, по батькові подружжя)

та складено актовий запис про розірвання шлюбу N _____ на підставі:
рішення суду N _____, ухваленого _____ (число, місяць, рік)

_____;
_____ (назва суду, що ухвалив рішення про розірвання шлюбу)
заяви подружжя відповідно до статті 106 Сімейного кодексу України;
заяви одного з подружжя відповідно до статті 107 Сімейного кодексу України.

Згідно з пунктом 23 глави 3 розділу III Правил державної реєстрації актів цивільного стану в Україні просимо зробити відповідну відмітку про державну реєстрацію розірвання шлюбу в актовому записі про шлюб N _____, складеному _____ (число, місяць, рік)

_____ (назва органу державної реєстрації актів цивільного стану)
після чого надіслати повідомлення в архів відділу державної реєстрації актів цивільного стану за місцем зберігання другого примірника актового запису про шлюб для здійснення на ньому аналогічної відмітки.

Керівник відділу державної реєстрації
актів цивільного стану

_____ (підпис)

_____ (ініціали та прізвище)

М. П.

Додаток 16
до Правил державної реєстрації актів
цивільного стану в Україні

До _____
(назва відділу державної реєстрації актів цивільного стану)

Від _____
(прізвище, власне ім'я, по батькові)

Місце проживання _____

*Місце для квитанції
про сплату державного мита*

ЗАЯВА про зміну імені*

Прошу змінити мені прізвище, власне ім'я, по батькові (потрібне підкреслити) _____

(вказати, на яке прізвище, власне ім'я, по батькові)

Повідомляю про себе:

Питання	Відповіді
1. Прізвище, власне ім'я, по батькові	
2. Дата народження, місце народження	
3. Громадянство	
4. Відношення до військової служби: а) де перебуває на обліку; б) назва міста та номер поштової скриньки військової частини, де служить	
5. Сімейний стан (перебуває чи не перебуває у шлюбі, удівець, удова)	
6. Відомості про дітей (прізвище, власне ім'я, по батькові, місце та дата народження, адреса, за якою вони проживають)	
7. Чи підозрюєтесь (обвинувачуєтесь) у кримінальному правопорушенні? Чи маєте судимість, не погашену або не зняту в установленому законодавством порядку? Чи перебуваєте під адміністративним наглядом?	
8. Чи міняли раніше прізвище, власне ім'я, по батькові, якщо міняли, то коли і де	

9. Обране прізвище, власне ім'я, по батькові

Місце реєстраційного
штампа (відмітки)

10. Повний перелік місцевостей, у яких заявник проживав, з указівкою часу проживання, місця роботи, навчання, служби в армії

11. Назва документа, що посвідчує особу: паспорт або паспортний документ (серія, номер, яким органом і коли виданий)

Про відповідальність за повідомлення завідомо неправдивих відомостей відділу державної реєстрації актів цивільного стану попереджений(а)

До заяви додаю:

а) свідоцтво про народження;

б) свідоцтво про шлюб (розірвання шлюбу);

в) свідоцтва про народження дітей;

г) витяг з паспорта;

г) фотокартку;

д) документ, що підтверджує зміну імені;
(свідоцтво про зміну імені заявника, його батька, матері, якщо раніше здійснювалась державна реєстрація зміни імені)

е) квитанція про сплату державного мита.

(число, місяць, рік)

Підпис _____

* Відповідно до пункту 1 статті 28 "Ім'я фізичної особи" Цивільного кодексу України фізична особа набуває прав та обов'язків і здійснює їх під своїм ім'ям.

Ім'я фізичної особи, яка є громадянином України, складається із прізвища, власного імені та по батькові, якщо інше не впливає із закону або звичаю національної меншини, до якої вона належить.

(додаток 16 із змінами, внесеними згідно з наказом
Міністерства юстиції України від 02.08.2013 р. N 1607/5)

<http://yurist-online.org/>

Додаток 17
до Правил державної реєстрації актів
цивільного стану в Україні

Штамп
реєстрації
стану, вихідний номер та дата

відділу
актів

державної
цивільного

(прізвище, власне ім'я, по батькові)

(місце проживання заявника)

ВИСНОВОК
про надання дозволу на зміну імені

(назва відділу державної реєстрації актів цивільного стану)
розглянув заяву _____,
(прізвище, власне ім'я, по батькові)
який (яка) народився(лась) _____,
(число, місяць, рік)
про зміну імені (прізвища, власного імені, по батькові) (потрібне підкреслити) з
_____ на _____

На підтвердження свого прохання заявником надано та відділом зібрано такі документи:

(перелік документів)

Відповідно до висновку територіальних органів Національної поліції України дозволено зміну
імені (прізвища, власного імені, по батькові) (потрібне підкреслити) з
_____ на _____

У тримісячний строк від дня надання відділом державної реєстрації актів цивільного стану дозволу
на зміну заявник повинен зареєструвати зміну імені. У разі порушення цього строку без поважних
причин дозвіл на зміну імені втрачає силу.

Керівник відділу державної реєстрації
актів цивільного стану

(підпис)

(ініціали та прізвище)

М. П.

(дата надання дозволу)

Додаток 18
до Правил державної реєстрації актів
цивільного стану в Україні

Штамп відділу державної
реєстрації актів цивільного стану,
вихідний номер та дата

(прізвище, власне ім'я, по батькові)

(місце проживання заявника)

**Висновок
про відмову у зміні імені**

_____ (назва відділу державної реєстрації актів цивільного стану)
розглянув заяву _____
_____ (прізвище, власне ім'я, по батькові)
про зміну імені (прізвища, власного імені, по батькові) (потрібне підкреслити) з
_____ на _____

На підтвердження свого прохання заявником надано та відділом зібрано такі документи:

_____ (перелік документів)

Відповідно до _____ відмовити у зміні імені
_____ (зазначити причину відмови)
(прізвища, власного імені, по батькові) (потрібне підкреслити)
з _____ на _____

Відмова може бути оскаржена в суді в установленому порядку.

Керівник відділу державної реєстрації
актів цивільного стану

(підпис)

(ініціали та прізвище)

М. П.

Додаток 19
до Правил державної реєстрації актів

цивільного стану в Україні

Штамп
реєстрації
стану, вихідний номер та дата

відділу
актів

державної
цивільного

До _____
(назва районного, районного у місті, міського
_____ чи міськрайонного військового комісаріату)

ПОВІДОМЛЕННЯ

Повідомляємо, що на підставі висновку _____
(назва територіального органу Національної поліції України)
від _____ N _____ та висновку _____
(число, місяць, рік) (назва відділу державної реєстрації актів цивільного
стану)
від _____ N _____,
(число, місяць, рік) (прізвище, власне ім'я, по батькові та дата народження заявника)
що проживає _____, дозволено змінити
(місце проживання)
ім'я (прізвище, власне ім'я, по батькові) (потрібне підкреслити) з
_____ на _____

Зміна імені (прізвища, власного імені, по батькові) (потрібне підкреслити) зареєстрована

(назва відділу державної реєстрації актів цивільного стану)
_____, актовий запис N _____
(число, місяць, рік)

Надсилається відповідно до статті 38 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу".

Керівник відділу державної реєстрації
актів цивільного стану

(підпис)

(ініціали та прізвище)

М. П.

Додаток 20
до Правил державної реєстрації актів
цивільного стану в Україні

Штамп
реєстрації
стану, вихідний номер та дата

відділу
актів

державної
цивільного

До _____
(назва територіального органу Національної
поліції України/

територіального підрозділу Державної міграційної
служби України)

ПОВІДОМЛЕННЯ

Повідомляємо, що на підставі висновку _____
(назва територіального органу Національної поліції
України)
від _____ N _____ та висновку _____
(число, місяць, рік) (назва відділу державної реєстрації актів цивільного стану)
від _____ N _____,
(число, місяць, рік) (прізвище, власне ім'я, по батькові та дата народження заявника)
що проживає _____, дозволено змінити ім'я
(місце проживання)
(прізвище, ім'я, по батькові) (потрібне підкреслити) з _____ на

Зміна імені (прізвища, власного імені, по батькові) (потрібне підкреслити) зареєстрована

(назва відділу державної реєстрації актів цивільного стану)
_____, актовий запис N _____
(число, місяць, рік)

Керівник відділу державної реєстрації
актів цивільного стану

(підпис)

(ініціали та прізвище)

М. П.

(додаток 20 із змінами, внесеними згідно з наказом
Міністерства юстиції України від 25.11.2015 р. N 2375/5)

Додаток 21
до Правил державної реєстрації актів
цивільного стану в Україні

Штамп органу державної реєстрації
актів цивільного стану,
вихідний номер та дата

(прізвище, власне ім'я, по батькові)

(місце проживання заявника)

Відмова у проведенні державної реєстрації смерті

_____ (назва органу державної реєстрації актів цивільного стану)
розглянув документи, подані для державної реєстрації смерті

_____, який (яка)
померла _____ (прізвище, власне ім'я, по батькові померлої особи):
_____ (число, місяць, рік)

_____.
(назва, дата та номер документа, ким видано)

Відповідно до частини першої статті 17 Закону України "Про державну реєстрацію актів цивільного стану" державна реєстрація смерті проводиться на підставі документа встановленої форми про смерть, виданого закладом охорони здоров'я або судово-медичною установою; рішення суду про встановлення факту смерті особи в певний час або про оголошення її померлою.

Аналіз документів, представлених заявником, свідчить, що

_____.
(зазначити причину відмови)

Враховуючи викладене, у проведенні державної реєстрації смерті на підставі пред'явлених документів відмовити.

Керівник органу державної реєстрації
актів цивільного стану

(підпис)

(ініціали та прізвище)

М. П.

(Правила доповнено новим додатком 21 згідно з наказом
Міністерства юстиції України від 02.12.2016 р. N 3447/5,
у зв'язку з цим додатки 21 - 29 вважати відповідно додатками 22 - 30)

Додаток 22
до Правил державної реєстрації актів
цивільного стану в Україні

СПИСОК
документів, зданих у зв'язку з державною реєстрацією смерті

за період з _____ до _____

N з/п	Серія документа	Номер документа	Найменування органу, що видав документ	Прізвище, власне ім'я, по батькові, рік народження померлого	Останнє місце проживання померлого	Примітка
1	2	3	4	5	6	7

(додаток 22 у редакції наказу Міністерства
юстиції України від 27.12.2013 р. N 2784/5)

Додаток 23
до Правил державної реєстрації актів
цивільного стану в Україні

Вихідний номер та дата

До _____
(найменування територіального органу
Державної фіскальної служби України)

ПОВІДОМЛЕННЯ
про громадян, які померли за

_____,
(місяць) (рік)

**для зняття з обліку в Державному реєстрі фізичних осіб - платників податків та
інших обов'язкових платежів**

--	--	--	--	--	--	--	--

(код ЄДРПОУ)

(назва відділу державної реєстрації
актів цивільного стану)

(Автономна Республіка Крим (область), місто, район або район у місті)

Аркуш 1

N з/п	Стать (ч/ж)	Прізвище, власне ім'я, по батькові	Ідентифікаційний номер (якщо він є у паспорті або паспортному документі)	Дата народження (число, місяць, рік)	Дата смерті (число, місяць, рік)
1	2	3	4	5	6

Аркуш 2

1	2	3	4	5	6

Усього громадян _____

Усього аркушів _____

(дата)

/ _____ /
(підпис відповідальної особи)

(ініціали та прізвище)

(дата)

/ _____ /
(підпис керівника)

(ініціали та прізвище)

М. П.

Надсилається відповідно до Порядку передачі відділами реєстрації актів громадянського стану державним податковим органам інформації про громадян, які померли, затвердженого наказом Державної податкової адміністрації України та Міністерства юстиції України від 22.12.97 N 462/83/5, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 24.12.97 за N 617/2421.

<http://yurist-online.org/>

Додаток 24
до Правил державної реєстрації актів
цивільного стану в Україні

Вихідний номер та дата

До

(назва органу праці та соціального захисту
населення)

ПОВІДОМЛЕННЯ
про громадян, які померли за

_____,
(місяць) (рік)

**для зняття з обліку в Єдиному державному автоматизованому реєстрі осіб, які
мають право на пільги**

--	--	--	--	--	--	--	--

(код ЄДРПОУ)

(назва відділу державної реєстрації
актів цивільного стану)

(Автономна Республіка Крим (область), місто, район або район у місті)

Аркуш

N з/п	Стать (ч/ж)	Прізвище, власне ім'я, по батькові	Ідентифікаційний номер або документ, що його підтверджує (за відсутності цих документів - серія,	Дата народження (число, місяць, рік)	Дата смерті (число, місяць, рік)	Номер актового запису про смерть
----------	----------------	--	--	---	--	--

			номер, коли та ким виданий паспорт (паспортний документ) чи свідоцтво про народження або прочерк)			
1	2	3	4	5	6	7

Усього громадян _____ Усього аркушів _____

_____ / _____ / _____
 (дата) (підпис відповідальної особи) (ініціали та прізвище)

_____ / _____ / _____
 (дата) (підпис керівника) (ініціали та прізвище)

М. П.

Надсилається відповідно до Порядку передання відділами реєстрації актів цивільного стану органам праці та соціального захисту населення інформації про громадян, які померли, затвердженого наказом Міністерства праці та соціальної політики України, Міністерства юстиції України від 18.05.2006 N 188/43/5, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 22.05.2006 за N 590/12464.

Додаток 25
до Правил державної реєстрації актів
цивільного стану в Україні

Штамп органу державної
реєстрації актів цивільного
стану, вихідний номер та дата

До _____
(назва органу праці та соціального захисту
населення)

ПОВІДОМЛЕННЯ про померлих дітей

за період з _____ до _____

N з/п	Прізвище, власне ім'я, по батькові дитини	Дата народження	Місце проживання (адреса повна)	Дата смерті	Дата державної реєстрації смерті та номер актового запису
1	2	3	4	5	6

Керівник органу державної реєстрації
актів цивільного стану

(підпис)

(ініціали та прізвище)

М. П.

Додаток 26
до Правил державної реєстрації актів
цивільного стану в Україні

До _____
(назва відділу державної реєстрації актів цивільного
стану)
Від _____
_____ ,
(прізвище, власне ім'я, по батькові)
місце проживання _____
_____ ,
пред'явлений _____ ,
(назва документа: паспорт або паспортний
документ)
серія _____ номер _____ ,
виданий _____
(яким органом та коли)

ЗАЯВА

Прошу повторно видати мені свідоцтво про народження _____
_____, який (яка) народився(лась) _____
(прізвище, власне ім'я та по батькові, ступінь родинного зв'язку)

(дата і місце народження)

Державна реєстрація народження проведена в _____
(місце і дата державної реєстрації)

Батьки:
батько _____;
(прізвище, власне ім'я, по батькові)

мати _____
(прізвище, власне ім'я, по батькові)

Свідоцтво потрібне _____
(зазначити мету витребування свідоцтва)

_____ Підпис _____
(число, місяць, рік)

Видано свідоцтво про народження: серія _____ N _____,
актовий запис N _____ від _____
Підпис посадової особи, яка видала свідоцтво, _____

Додаток 27
до Правил державної реєстрації актів
цивільного стану в Україні

До _____
(назва відділу державної реєстрації актів цивільного
стану)
Від _____,
(прізвище, власне ім'я, по батькові)
місце проживання _____
_____ ,
пред'явлений _____,
(назва документа: паспорт або паспортний
документ)
серія _____ номер _____,
виданий _____
(яким органом та коли)

ЗАЯВА

Прошу повторно видати мені свідоцтво про шлюб з _____

_____ (зазначити прізвище, власне ім'я та по батькові чоловіка /жінки/)

Державна реєстрація шлюбу проведена в _____
(зазначити місце і дату проведення державної реєстрації)

Свідоцтво потрібне _____
(зазначити мету вжиття свідоцтва)

_____ (число, місяць, рік)

Підпис _____

Видано свідоцтво про шлюб: серія _____ N _____,
актовий запис N _____ від _____,
Підпис посадової особи, яка видала свідоцтво, _____

Додаток 28
до Правил державної реєстрації актів
цивільного стану в Україні

До _____
(назва відділу державної реєстрації актів цивільного
стану)
від _____

_____ (прізвище, власне ім'я, по батькові)
місце проживання _____

пред'явлений _____
(назва документа: паспорт або паспортний
документ)

серія _____ номер _____,
виданий _____

_____ (яким органом та коли)

ЗАЯВА

Прошу повторно видати мені свідоцтво про розірвання шлюбу з _____

(зазначити прізвище, власне ім'я та по батькові колишнього чоловіка /жінки/)

Державна реєстрація розірвання шлюбу проведена в _____
(зазначити місце і дату
проведення державної реєстрації)

Свідоцтво потрібне _____
(зазначити мету вжиття свідоцтва)
_____ Підпис _____
(число, місяць, рік)

Видано свідоцтво про розірвання шлюбу: серія _____ N _____,
актовий запис N _____ від _____
Підпис посадової особи, яка видала свідоцтво, _____

Додаток 29
до Правил державної реєстрації актів
цивільного стану в Україні

До _____
(назва відділу державної реєстрації актів цивільного
стану)
від _____

(прізвище, власне ім'я, по батькові)
місце проживання _____

пред'явлений _____
(назва документа: паспорт або паспортний
документ)
серія _____ номер _____
виданий _____

(яким органом та коли)

ЗАЯВА

Прошу повторно видати мені свідоцтво про зміну імені

(зазначити прізвище, власне ім'я, по батькові та дату народження)

Державна реєстрація зміни імені (прізвища, власного імені, по батькові) (потрібне підкреслити)

<http://yurist-online.org/>

проведена _____
(зазначити дату і місце органу державної реєстрації актів цивільного стану,
де проводилась державна реєстрація)

Свідоцтво потрібне _____
(зазначити мету вжиття свідоцтва)

_____ Підпис _____
(число, місяць, рік)

Видано свідоцтво про зміну імені: серія _____ N _____,
актовий запис N _____ від _____
Підпис посадової особи, яка видала свідоцтво, _____

Додаток 30
до Правил державної реєстрації актів
цивільного стану в Україні

До _____
(назва відділу державної реєстрації актів цивільного
стану)
від _____
(прізвище, власне ім'я, по батькові)
місце проживання _____
пред'явлений _____
(назва документа: паспорт або паспортний
документ)
серія _____ номер _____
виданий _____
(яким органом та коли)

ЗАЯВА

Прошу повторно видати мені свідоцтво про смерть _____
(указати прізвище, власне ім'я та по батькові, ступінь родинного зв'язку)

Державна реєстрація смерті проведена в _____
(указати місце і дату проведення державної реєстрації)

Свідоцтво потрібне _____

(вказати мету вжиття свідоцтва)

(число, місяць, рік)

Підпис _____

Видано свідоцтво про смерть: серія _____ N _____,
актовий запис N _____ від _____
Підпис посадової особи, яка видала свідоцтво, _____

Свідоцтво про смерть повторно видано при пред'явленні заявником: _____

(перелік документів, що підтверджують родинні стосунки з особою, на яку отримується свідоцтво

/назва документа, його серія та номер, прізвище, власне ім'я, по батькові особи, на яку складений документ,

місце та дата його видачі/)

(Правила у редакції наказів Міністерства
юстиції України від 18.11.2003 р. N 140/5,
від 22.11.2007 р. N 1154/5,
від 24.12.2010 р. N 3307/5)